

KALAALLIT NUNAANNI KOMMUNEQARFIIT KATTUFFIAT
DE GRØNLANDSKE KOMMUNERS LANDSFORENING

IMAQARNILIAQ

Aallartitat ataatsimiinnerat 2006
17. aamma 18. maaji Ilulissani

2006-imi aallartitat ataatsimiinneranni oqaluuserisassat

---

1. Tikilluaqqusineq
2. Aqutsisussamik toqqaaneq
3. Ullormut oqaluuserisassat akuerineqarnerat
4. Siulittaasup nalunaarutaa
5. Kattuffiup 2005-imut naatsorsuutai
6. Kattuffiup 2006-imut missingersuusiai iluarsisat
7. Kattuffiup 2007-imut missingersuusiai, aamma 2007-imi ilaasortat akiliutissaasa aalajangerneqarnerat
8. Qinersinerit:
Siulersuisuni ilaasortassamik sinniisussanillu qinersineq
9. Oqallinneq:
Aaqqissuussaanermik iluarsaaqqinniarneq Aaqqissuussaanermut
Isumalioqatigiissitat isumaliutissiissutaannik Inatsisartut oqaluuserinninnerata kingorna
10. Tamalaat

Aallartitat taasisinnaatitaasut

<i>Kommune</i>	<i>Aallartitat taasisinnaatitaasut</i>
Nanortalik:	Annassi K. Karolussen
Qaqortoq:	Aqqalukasik Kanuthsen
Narsaq:	Kiista P. Isaksen
Ivittuut:	–
Paamiut:	–
Nuuk:	Agnethe Davidsen Lene Knüppel Ove Karl Berthelsen
Maniitsoq:	Barnabas Larsen
Sisimiut:	Søren Alaufesen Kristian Lennert
Kangaatsiaq:	Nikolaj Jeremiassen
Aasiaat:	Arne Rafaelsen
Qasigiannuguit:	Jess Svane
Ilulissat:	Jens Madsen Johanne Olsen
Qeqertarsuaq:	Augusta Salling
Uummannaq:	Apollo Mathiassen
Upernavik:	Vilhelm Kristiansen
Qaanaaq:	Johanne H. Nielsen
Ammassalik:	Daniel Pivât
Ittoqqortoormiit:	Evald Brønlund
Siulersuisunit:	Karl Lyberth Knud Kristiansen Katrine Larsen Lennert Kiista P. Isaksen (imm. 8-mi qinigaasoq)

Imm. 1: Tikilluaqqusineq

Ataatsimiinnermik ammaallutik siulittaasuugallartoq **Karl Lyberth** aamma Ilulissani borgmesterip tullia **Bendt B. Kristiansen** tikilluaqqusipput.

"**Ilulissani Inuusuttut Siuarsartut**" isiginnaartitsipput aammalu **Mike Thomsen** erinarsorpoq.

Naalakkersuisut siulittaasuat **Hans Enoksen** naalakkersuisut oqaaseriumasaannik saqqummiussivoq (takuuk *ilanngussaq 1*).

Kiisalu Danmarkimit tikeraat sinnerlugit **Erik Nielsen**, kommuneqarfiit kattuffianni KL-imi siulersuisunut ilaasortaq, ilassinnilluni oqaaseqarpoq.

Imm. 2: Aqutsisussamik toqqaaneq

Siulersuisut siunnersuuteqarnerat malillugu **Stephen Heilmann** ataatsimiinnermi aqutsisussatut toqqaarneqarpoq.

Aqutsisup oqaatigaa aallartitat ataatsimiinnissaannut ataatsimiigiaqqusineq piffissalersuinerup pappialalersornerullu tungaatigut malittarisassat naapertorlugit pisimasoq.

Aqutsisup ilisimatitsissutigaa Ivittuut Paamiullu kommuniinit aallartitanik taasisinnaati-taasunik takkuttoqanngitsoq, taasisinnaatitaasullu atiisigut taagorpai sinnisussatullu uku sassarnerat uppersarlugu: Qaqortumiit Aqqalukasik Kanuthsen (Lars Lundblad kommunalbestyrelsimi ilaasortatut tunuarsimammatt), Nuummiit Lene Knüppel (Per Berthelsen pisinnaanngikkallarmat) kiisalu Nuummiit Ove Karl Berthelsen (Maliinannguaq M. Mølgaard pisinnaanngikkallarmat).

Imm. 3: Ullormut oqaluuserisassat akuerineqarnerat

Nuup Kommunianit siunnersuutigineqarsimasoq "KANUKOKA-mi sulisut akissarsiaasa kommunini atorfillit taamatut immikkoortiterneqartut akissarsiaannut naleqqiullugit erseqqissaaffigineqarnissaat", allaffeqarfikkoortumik akineqarsimasoq, **Agnethe Davidsenip** (Nuuk) piunasaqarnera tunngavigalugu oqaluuserisassanut ilanngunneqarpoq – taasissutigineqarnerani 19-it ilanngunneqarnissaanut tapersersuillutik 4-llu taaseqataanatik. **Matoqqasumik** oqaluuserineqarnissaa siunnersuutigineqarluni taasissutigineqarmat 14-it tapersersuipput, 4-t akerliullutik 5-illu taaseqataanatik.

Tamatuma saniatigut **Annassi K. Karolussen** (Nanortalik), **Kiista P. Isaksen** (Narsaq) aamma **Jess Svane** (Qasigiannugit) kommunerisaminnit siunnersuutaasimasunik allaffeqarfikkoortumilli akineqaannarsimasunik ilisimatitsissuteqarput.

Siulittaasuugallartoq **Karl Lyberth** nassuiaavoq siunnersuutit ataasiakkaat aallartitat ataatsimiinneranni oqaluuserisassanngortinngikkaluarlugit aqquutit allat atorlugit ingerlanneqarsinnaasutut nalilersimagitik. Tamanna Annassi K. Karolussenip Kiista P. Isaksenillu tusaatissatut tiguaat. Jess Svanep "Kommunini mikinerusuni innuttaasut atugaat pillugit KANUKOKA-p misissuisitsinissaanik siunnersuut" oqaluuserisassanngorteqqullugu taasissutigitippaa. Tamatumani 6-it isumaqataapput, 12-it akerliupput sinnerilu taaseqataanatik.

Tamatuma kingorna taasinnikkut oqaluuserisassat 23-nit (tamanit) **akuersissutigineqarput, Nuup Kommuniata siunnersuutaa** matoqqasumik oqaluuserisassanngortinneqartuq **ilanngullugu** imaattoq:

"KANUKOKA-mi sulisut akissarsiaasa kommunini atorfillit taamatut immikkoortiterneqartut akissarsiaannut naleqqiullugit erseqqissaaffigineqarnissaannik siunnersuut".

Imm. 4: Siulittaasup nalunaarutaa

Karl Lyberth, siulittaasuugallartoq:

Siulittaasup allakkatigut nalunaarutaa qaammatip ataatsip matuma siornatigut nassius-suunneqareersimasoq innersuussutigaa – nalunaarummullu tamatumunnga tapiliussatut taasariaqartitani imaattut saqqummiuppai:

Siullermik eqqaavaa kommuneqarfiit kattuffianni siulittaasutut siorna qinigaasoq, Lars Karl Jensen, upernassaq qaratsaminik aanaartuutsiarnermi kingunerisaanik maanna nukittorserallarmat. Lars Kaalip inuullaqquteqqaasi, sulilluarisigoq. Aallartitat ataatsimiittut sinnerlugit Lars Karl sianerfigumaarpara peqqissilluarnissaanik kissaallugu.

Novembarimi 2005 Inatsisartunut qinersisoqarmat **kattuffiup siulersuisunut ilaasortat** marluk sinniisussallu marluk Inatsisartunut ilaasortanngorput aammalu sinniisussaq ataa-seq kommunalbestyrelsimut ilaasortaajunnaarluni. Tassa imaappoq siulersuisunut ilaasortamik ataatsimik sinniisussanillu sisamanik ataatsimiinnermi matumani qinersissaagut, kattuffiup malittarisassai naapertorlugit KANUKOKA-p siulersuisuini ilaasortaa-jutigaluni Inatsisartunut ilaasortaasoqarsinnaanngimmat – tamanna oqaluuserisassani immikkoortoq 8-mi erseqqinnerusumik sammineqassaaq.

Nalunaarummi allappunga Namminersornerullutik Oqartussat meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiutaanni **utaqqisunut qitiusumik nalunaarsuiffik** ukioq manna marsip 15-ianiit kommuninit atorneqarsinnaanngortoq.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmit oqaatigineqarpoq kommuninit meeqqat sisamat utaqqisutut allanneqarsimasut, tamannalu pisortaqarfimmi tupigusuutigineqarsimasoq.

Kommunit ukiorpassuannngortuni aqut pisariusoq atorlugu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut assigiinngitsunut attaveqarniartarsimapput sumi inissaqarnerisooq paasiniarlugu, tamatumalu saniatigut ilaannikkut ukioq ataaseq sinnerlugu inissamik utaqqisariaqartarlutik.

Pissutsit taamaariarmata – Utaqqisunut Qitiusumik Nalunaarsuiffiup pilersinneqarnissaata utaqqinerani – kommunit ilaat namminersortullu 2004-p 2005-illu ingerlaneranni ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik meeqqanut inuusuttunullu katillugit 30-t missaannut inissalinnik pilersitsisimapput. Kommunit paaqqinnittarfiutaat taamaattut Upernavimmi Nuummilu pilersinneqarput aammalu paaqqinnittarfik imminut pigisoq ataaseq Qaortumi paaqqinnittarfillu namminersortunit pigineqartoq ataaseq Nuummi pilersinneqarlutik.

Taasariaqarportaaq ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmut inissiiniarneq isumaginninnermut ataatsimiittitaliamit akuerineqarsimasariaqarmat meeraq Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup Utaqqisunut Qitiusumik Nalunaarsuiffianut allanneqassappat – tamannalu sinerissami meeqqat qassit paaqqinnittarfimmi inissaqartinneqartariaqarnerannik tamakkiisumik takussutissiisinnaanngilaq.

Taava aamma Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik apriilimi 2004 aamma februaarimi 2006 assigiinngitsunik ilitsersuusiorsimavoq meeqqat inuusuttullu kommunit ilaqutariinnut paa-

rititaasa **nerisaqartinneqarnerannut, kaasarfimmiussaannut atisassarsiutissaannullu aningaasaliissutaasartut** pillugit. Kommunit 16-it ilitersuut 2004-meersoq atorsimavaat kommunillu ataatsip ilitersuut 2006-imi februaarimeersoq atorsimallugu. Tassa imaappoq kommunit tamarmik ataaseq kisimi pinnani meeqqanut untritilinnut arlalinnut qaammammoortumik akiliutigisarsimasatik 2003-mi juulip aallaqqaataata tungaanut kingumoortumik iluarsisariaqassavaat, tassa meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiineq pillugu Inatsisartut peqqussutaata nutaap atuutilerfianut. Taamaattumik angajoqqaarsiat untritillit arlallit paarisamik nerisaqartinneqarnerinut aningaasaliissutinik ikinnerungaatsiartunik pisussat paasinartumik naammagittaalliornissaat naatsorsuutigineqarsinnaavoq.

KANUKOKA upernaq aprilip naalernerani allagaqarluni Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut kajumissaarivoq inatsisit tamanut erseqqinnerulersillugit paasiuminernerulersilugillu allanngortinneqarnissaat sulissutigeqqullugu, suliamilu tamatumani pisortaqarfik kukkuluttorsimanerminik ajuusaarnartumik tamatuminnga tusagassiutinut nalunaaruteqartariaqarnerarlugu.

Meeqqat inuusuttullu atugarisaat eqqartortillugit eqqaanngitsoorusunngilara **meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluinerit** kingunerisaannik kommunini arlalinni ilungersuanartorsiortoqarsimanera sulilu qularnanngitsumik ilungersuanartorsiortoqarnera. Meeqqanik atornerluisarneq eqqugaasunut ilaqutaasunullu alianarluinnarpoq misigisapalaajulunilu – aammalumi nunaqqatigiinnut tamanut aalassaataallunilu aliatsaataasarpoq.

Tassa kinguaassiuutitigut meeqqanik atornerluisarneq inuiaqatigiinnut ajornartorsiutaa-voq, taamaattumillu inuiaqatigiit inunnut eqqugaasunut ilaqutaasunullu – sunniuteqarluartumik tapersersuillutillu ikiuuteriarsinnaasariaqarput.

Nalunngilarput Namminersornerullutik Oqartussat 470.000 kr.-inik aningaasaliisimasut taamatut alianartumik pisoqarnerani ikiorsiigasuarnermut atugassanik. Tamanna soorunami qujassutissaavoq. Piffissamili qaangiuttumi misilittakkat takutippaat *sukkasuumik eqaannerusumillu* suleriartarnissaq pisariaqartoq. Taamaattumillu Namminersornerullutik Oqartussat saaffigisariaqarpavut aningaasaliissutaareersut pitsaannerusumik atorneqarnissaat siunertaralugu aningaasaliissutit aqunneqarnerannut peqataanissarput pisariaqartutigullu aningaasaleeqataasinnaanissarput neqeroorutigalugu.

Soorlu allakkatigoortumik nalunaarutinni allattunga, ilinniarsimassutsip qaffassarnissaa ukiuni makkunani ilungersuutigineqartorujussuavoq. Tamatumunnga atatillugu **Piareersarfiit** pingaarutilerujussuusassaapput. Tassani inuit piginnaaneqalissutaasunik ilinniagaqarsimannngitsut isumaginiartussaavavut. Tamakku aallarleriarnissaminnut aamma ilumut ilinnialersinnaanissaminnut, taamalu ilinniagaqalivinnissaminnut, tassuunalu suliffeqalersinnaanissaminnut, pilersaarusiunneqartussaapput.

Sapinngisamik amerlasuut ilinniagaqarnissaata suliffeqalernissaatalu inuiaqatigiinnut iluaqutaanissaa paasiuminartorujussuavoq. Tamanna isumaginninnikkut aningaasartuutitut oqilisaatitut ingerlaannaq sunniutissaaq, siunissarlu ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu tikisitanik sulisoqarnissamik pisariaqartitsineq minnerulissaaq.

Taamaattumik kommunit kajumissaarusuppakka Piareersarfiit aallartisarneqarnerat eqqummaariffiqeqqullugu, taamaalilluni najukkani nakussassarfittullusooq isumalluarfigineqarnerat eqquunniassammat. Namminersornerullutik Oqartussat ingerlatsinermut tapi-

issuteqarnerisigut kommunillu namminneq aningaasaleeqataanerisigut eqiteruffiit taakua tunngaviat pilersinneqarpoq. Najukkani ilinniartitaanissamik pikkorissarneqarnissamillu pisariaqartitsinerit eqiteruffinni taakkunani nalunaarsorneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Ilinniartitsinikkut pikkorissaanikkullu suliaasat ilaat Piareersarfiit namminneq naammas-sinnaassavaat, suliaasallu allat allanik soorlu nunatsinni ilinniartinnik suleqateqarnikkut naammassineqartariaqassapput. Pingaaruteqarpoq ilinniartitaanikkut pikkorissaasarnik-kullu neqeroorutaasinnaasut amerlanerpaat Piareersarfinnut katersorneqarnissaat. Taa-maaliornikkut sumiiffinni sammisassaqartualissaq, taamalu amerlanerusut peqataanis-saminnut periarfissaqalissapput najukkaminnt aallartariaqaratik.

Ukiuni aggersuni ilinniartitaanikkut immikkut ittumik iliuuseqarnissanut aningaasaliissu-tissat ilaat suli sumut atorneqarnissaannik aalajangeriigaanngillat. Taamaattumik kom-munit Piareersarfiit aqqutigalugit periarfissaqarput pisariaqartitanik aalajangersimasunik tikkuartuinissaminnut tamakkununggalu aningaasaliissutissanik qinnuteqarnissaminnut.

Ilinniartitaaneq eqqartortillugu **meeqqat atuarfiat** eqqaanngitsoorsinnaanngilara ilinni-artitaanikkummi ingerlariaqqinnissamat tunngaviummat. Meeqqat atuarfimmi atuartil-luarneqanngippata immikkut ittunik iliuuseqartuartaqassaagut ilinniartitaanikkut in-gerlariaqqissinnaassappata, taamaaliortuarnissarlu siunissami pisariaaruttariaqaraluarpoq.

Atuarfeqarnermik iluarsaaqqinneq maanna meeqqat atuarnerni tamarmi naammassine-qangajalerpoq – atuartitsinerli atuarfinni tamani ajunngitsumik ingerlava? **Nunaqarfinni atuartut qanoq ippat?** Atuarnerat qanoq ingerlava, meeqqallu atuarfianni naammas-sigunik ilinniagaqalissappat?

Nunaqarfinni qulini atuarfeqarpoq qulingiluat inorlugit atuartulinnik, amerlanertigut atu-artut qassinik ukioqarnerat apeqqutaatinnagu ataatsimoortillugit atuartinneqartarlutik. A-tuartut taama ukiumikkut nikingatigisut atuartinniarnerat ilinniartitsisumut ajornaku-soorpoq, atuartunullumi aamma unamminiarnartukippallaarluni. Nunaqarfinni atuarfiit allat 38-it 70-it inorlugit atuartaqarput, aammalu atuartut ukioqatigiiaanngitsut ataatsi-moortinneqartarlutik. Nunaqarfiillu atuarfiini aqqanilinni ilinniarsimasumik ataatsimil-luunniit ilinniartitsisoqanngilaq.

Misilittakkat takutippaat nunaqarfiit atuarfiini atuartut ikittuaraannannguit kingorna ilin-niakkanik piginnaaneqalissutaasunik naammassinnittartut.

Taama paasissutissiillunga kommunalbestyrelsit kajumissaarusuppakka eqqarsaatigil-luaqqullugu atuartut nunaqarfinniut qanoq meeqqat atuarfianni pitsaanerpaamik atuar-tinneqarsinnaanersut, taamalillutik ilinniaqqinnissaminnut iluamik periarfissaqarnias-sammata. Tassami atuarfiup qanoq aqqissugaanissaa kommunalbestyrelsit aalajangigas-saraat – aamma atuarnerni ilaa qanoq atsigisoq nunaqarfinni naammassineqartassaner-soq. Taama aalajangerniarnermi sianigisassat arlaliusinnaapput, siunnersorusuppassili meeqqap pisariaqartitai meeqqamullu pitsaanerususaaq salliteqqullugit.

Pisinnaasanik ineriartortitsinermut Siunnersuisoqatigiit, aamma KANUKOKA-p peqata-affigisai, novembarimi 2005-imi suleqatigiissitamik pilersitsisimapput **aqutsinermut akademi**-mik – ilinniartinnik – pilersitsiniarnermi piareersaasussamik.

Aqutsinermut akademi-p ukioq manna pilersinneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Ilinni-artitaanerup sutigut tamatigut siuarsarneqarnissaa pisariaqartinneqarmat suliniut tamannattaq KANUKOKA-p ilassilluarusuppaa. Sulisoqarnikkut aqutsisoqarnikkullu pikorissaavik Pissassarfik 2002-mili KANUKOKA-p piginneqataaffigisimavaa, taamalu Aqutsinermut akademi-mik pilersitsisoqartussanngorneratigut KANUKOKA pilersaarpoq Pissassarfimmi piginneqataajunnaarniarluni.

Sulisoqarnermut akissaateqartitsinermullu tunngatillugu taasariaqartippara ukiunut aalajangeriikkanut atorfinitsitsisarmissap kommunaldirektørinut ingerlatsivinnilu pisortanut tunngatillugu atorneqarnissaa kommuninit kissaatigineqaleraluttuinnarmat.

Taama kissaateqartoqaraangat Akissarsiaqartitsinermut Siunnersuisoqatigiit oqaaseqartinneqaaqaarallartarput ukiunut aalajangeriikkanut atorfinitsitsinissamik aalajangertoqartinnagu. Akissarsiaqartitsinermut Siunnersuisoqatigiit oqaaseqarnerat pituttuisuunani najoqqutassiisuusarpoq, pingaaruteqarporlu ilisimassallugu kommunalbestyrelsit aalajangiisussaviummata.

Ukiup kingulliup ataatsip ingerlanerani kommunini direktøritut atorfiit sisamat ingerlatsivinnilu pisortatut atorfiit arfineq-marluk ukiunut aalajangeriikkanut atorfittut akuerineqarsimapput, atorfinitsitseriaatsillu tamatuma atorneqallattaajualernissaa ilimanarpoq.

Allakkatigut nalunaarummi aamma taaneqarpoq KANUKOKA **akissarsiat pillugit isumaqatigiinniarnerni** peqataasinnaasoq kommunit amerlasuunik sulisoqarfigisaat pineqartillugit.

Tamatumunnga ilanngullugu kommunit qinnuigerusuppakka isumaqatigiinniarnissanut sulisitsisutut piunasaqaatinik erseqqinnerusunik itisiligaanerusunillu saqqummiussaqaartaqqullugit – tassa kommuninut iluaqutaasusaaq pillugu isumaqatigiinniarnerni sunniuteqarsinnaaniassagatta.

Kommunit amerlanerit sulisitsisutut qanoq piunasaqarnissamik nalunaaruteqarneq ajorput – soorlu siorna kommunit arfineq-marluinnaat qanoq piunasaqarnissamik uatsinnut kissaateqarsimapput. Kommunit isumaqatigiinniarnernit ilaanni peqataasinnaanerat sulisitsisutut pitsanngorsaatilik angusaqarniarnermut atorluarniarneqarnerusinnaagaluarpoq. Assersuutigalugu tamanit naluneqanngilaq isumaginninnermi siunnersortit socialrådgiverit kommunini amigaatigineqartut. Soorlu tamanna eqqarsaatigalugu isumaqatigiinniarnerni saqqummiussinnaasatsinnik erseqqinnerusunik kommunit piunasaqartarnissaat kissaatiginarsinnaavoq.

Taasariaqarportaaq **akileraartitsisarnermut tunngasut eqiterneqarnissaata** kingunerisaanik ataatsimoortumik tapiissutit ikilineqarnissaat pillugu KANUKOKA-p Namminersornerullutik Oqartussanik isumaqatiginninniarnini aallartissimammagu.

Tamatumani aallaaviuvoq suliassaqaarfiup Akileraartarnermut Pisortaqaarfimmut tamakkii-sumik tunniunneqarnissaa, taamaalillunilu sulisunut kommunini suliassanik allanik neqeroorfigineqarsimangitsunut tamanut pisortaqaarfiup akisussaalernissaa. Nuummi, Sisimiuni, Ilulissani Qaqortumilu innuttaasut akileraartarnermut tunngasut tamaasa pineqartillugit nunap immikkoortuini akileraaruseriffinnut saaffiginnittassapput, pisortaqaarfiullu kommunit allat 14-it tamaasa immikkut isumaqatigiissuteqarfigissavai akileraarutit tunngaasigut innuttaasunik kiffartuussineq pillugu.

Taamatut aaqqiiniarneq pisortaqarfiit tamaasa "matu ataaseq" atorlugu saaffigineqarsinnaanissaannik Aaqqissuussaanermut Isumalioqatigiissitat inassutaannut naapertuutinni-laq, Akileraartarnermullu Pisortaqarfimmit oqaatigineqarpoq taamatut aaqqiineq taamaallaat aaqqissuussaanermik iluarsaqqinnissap 2009-mi 2010-miluunniit inissinnissaata tungaanut atuutissasoq.

Kommunit ilaat akileraartitsisarnerup eqiterneqarnissaata kingunerisaanik akileraarutitigut isertitassanik annaasaqassapput, ilaalli kommunimi suliffissat amerlinerisigut akileraarutitigut isertitaqarnerulissallutik. Tamatuma sunniutai naligiissaarutitigut malunnarpallaarunnaarsinneqassapput, kisiannili tamakkiisumik naligiissarisooqassappat naligiissarisarnermik aaqqissuussineq maanna atuuttoq nutaarluinnarmik taarsertariaqassaaq. Aaqqissuussaanermut Isumalioqatigiissitat oqaatigaat naligiissarisarnermik aaqqissuussineq maanna atuuttoq kommunit kattussuunneqarnissaanni inassutigineqartumi atorneqarsinnaanaviangitsoq. Taamaattumik Inatsisartut Aaqqissuussaanermut Isumalioqatigiissitat inassutaat malissappatigit naligiissarisarnermik aaqqissuussinermik nutaamik pilersitsisoqartariaqassaaq, taamaalillutillu akileraartitsisarnermut tunngasut eqiterneqarnissaata kinguneranik equngassutaalerumaartut taamaallaat ukiunut akileraarfiusunut 2007-imut 2008-mullu sunniuteqarumaarput.

KANUKOKA-p siulersuisui aalajangersimapput akileraartitsisarnerup eqiterneqarnissaata kingunerisaanik ataatsimoortumik tapiissutit ikilineqarnissaata isumaqatigiinniutigineqarnera ammalluinnartumik ingerlanniarlugu, taamaalilluni akissarsiat, ingerlatsinerup allaffeqarfiillu illutaasa qanoq naatsorneqarnissaannut tunngavissanik Aningaasaqarnermut Pisortaqarfik peqatigalugu aalajangersaasoqarsinnaaniassammatt. Tunngavissallu taakku suliassat Namminersorerullutik Oqartussaniit kommuninut nuunneqarnissaat isumaqatigiinniutigineqalerpata taamaalillutik atoqqinneqarsinnaassapput.

Taurusupparattaq **KANUKOKA-p Kimik IT-mik eqqartuussisulersuussinera** Kallaallit Nunaata Eqqartuussiviata aalajangiiffigisimmagu, tassa eqqartuussisulersuunneqartut 8 mio. kr.-inik aammalu eqqartuussisutigoortitsinermi aningaasartuutinik koruunin millionit affaannik akiliisussanngorlugit. Kimik IT-ip aalajangiineq tamanna ingerlataqqitassanngortissimavaa.

Tamatumunnga tunngatillugu kommunit kajumissaarusuppakka IT-mut tunngatillugu ingerlatsivimmik piginneqataaffigisaminnik qanoq atuinerusinnaanertik eqqarsaatigillu alaaqqullugu.

Taamatut oqaaseqarlunga kommuneqarfiit kattuffiannut aallartitat ataatsimiinnerata inerititaqarluarfiusumik nuannersumillu ingerlanneqarnissaa kissaatigaara.

Ullormut oqaluuserisassat allattorsimaffianni takuneqarsinnaasutut politikikkut sammisassaq pingarneq tamatumuuna ataasiinnaavoq – tassa aaqqissuussaanermik iluarsaqqinniarnaq.

Soorunami inuiaqatigiit ingerlanneqarneranni pingaarutillit "iluarsisariallit taagugassavut amerlaqaat" (soorlumi ileqqorsuut tusallattaajuagarput taama oqaasertaqartoq). Siulersuisunili isummersimavugut maanna oqaluuserineqarsinnaasunik tulleriiarissagutta pisortat ingerlatsiviisa ilusilersugaanerat kommuneqarnerlu – naatsumik oqaatigalugu aaqqissuussaanermik taagugarput – aallartitat ataatsimiinneranni maannakkorpiaq tamakkiisumik

eqqarsaatitsinniitittariaqarlutigu. Imaanngitsoq nutaamik aaqqissuussinerinnakkut suut tamarmik iluarsineqassammata, kisianni paasinarsigaluttuinnarmat iluarsisariallit taagu-gassavut amerlasuut iluarsiniarnerannut *nukissaqarnerussagutta* nutaamik aaqqissuussi-nissaq *sakkussatut* ukiuni aggersuni ungaqqussinnaanngikkipput. Oqaluuserisassaq taan-na nallerutsigu itisiliiumaarpugut.

Naggaterpiaatigullu oqaatigisinnaavara Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiat KANUKOKA aappaagu ukiuminik 35-liisussaammat. Tamatumunnga tunngatillugu siu-lersuisut aalajangerput aappaagu aallartitat ataatsimiinnissaat Sisimiuni pissasoq, tassani Emilie Lennert borgmesteriusimammat, taannalu nunatsinni kommunit kattuffeqalernis-saannik siunnersuuteqartuusimammat.

Siulittaasup nalunaarutaata oqallisigineqarnera

Vilhelm Kristiansen, eqimattaq 1:

(Kommunit Qaanaaq, Upernavik, Ummannaq, Ilulissat, Qasigiannuit, Aasiaat, Qeqertarsuaq)

Meeqqanut inuusuttuaqqanullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut utaqqisunut qitiusumik nalunaarsuiffik pillugu: Kommunit aningaasaliissutaasunik Namminersornerullutik Oqartussanit pissarsiniartarnerat eqaallisarneqartariaqarpoq, uani pineqarlutik Uperna-vimmi Nuummilu kommunit paaqqinnittarfiutaat. Sukkanerusumik aningaasanik nuus-sisarnissaq pillugu KANUKOKA akuleruttariaqarpoq.

Meeqqat atuarfiat: Sumiiffinni assigiinngitsuni pissutsit assigiinngissinnaanerat tunnga-vigalugu ilinniartitsisut timelærerillu pikkorissartinneqartarnerat KANUKOKA-p eqqu-maffiginerusariaqarpaa nunaqarfiit eqqarsaatiginerullugit.

Ukioqatigiinngitsukkuutaanik atuortoqartarnermik nunani allani misilittakkat pitsaasut tunngavigalugit sumiiffiit ukioqatigiinngitsukkuutaanik atuortoqarfiusut nukittorsarneqar-tariaqarput.

Kollegieqarnermik inerisaanissaq pisariaqarpoq, tamatumalu saniatigut angerlarsimaffin-ni najugaqartitsisarneq periarfissatut ammatinneqartariaqarpoq – tassa 2008-mi 8.- 10. klassit illoqarfiliartariaqartalerneqatigut kollegiani inissat amigaatigineqalissammata.

Nunaqarfinni ilinniartitsisut oqilisaavigineqarnissaannik siunertaqartumik illoqarfinniit nunaqarfinnut ilinniartitsisunik paarlaasseqatigiittarnissaq, immaqa ullut 14-ikkaarlugit, periarfissaatinneqartariaqarpoq.

Meeqqanik kinguaassiuutitigut atornearluisarneq: Kinguaassiuutitigut atornearluinermik pi-soqartillugu piumaneqarpoq pinasuartumik ikiuiartortarnissamik qularnaarinissaq.

Ullumikkut miserratiginangu oqaatigisariaqarpoq kinguaassiuutitigut atornearluisarneq san-ngiiffigilersimagipput. Ullumikkut Namminersornerullutik Oqartussat kr. 470.000-inik qujanaqisumik aningaasaliisaraluartut aningaasat amerlineqartariaqarnerat pingaaruteqar-luinnarpoq, sumiiffimmi ataatsimi aningaasat taakkua nalingi atorneqartarmata. Tamatu-

ma saniatigut atonerluinerit ukiuni amerlasuuni ingerlasimatillugit eqqumaffigineqartariaqartut ilagaat eqqugaasut ilaasa illoqarfinnut allanut nooreersimasarnerat. Taamaattumik aningaasaliissutaareersut pitsaannerusumik atorneqarnissaat siunertaralugu KANUKOKA-p suliniuteqarusunnera ilalersorluarparput.

Piareersarfiit: Kaammattuutigineqarpoq kommunit ataasiakkaat namminneq periarfissatik naapertorlugit aammattaq avatangiisinut pisuussutinillu uumassuseqartunik atorluaanerunissamut tunngasunik Piareersarfinni ilusilersuisinnaanerat ammatinneqassasoq.

Akilerartarnissamut tunngasut eqiterneqarnissaannik siunnersuut ilalernartinneqarpoq.

Qaleralittassanik qinnuteqartunut KANUKOKA-p tapersiisimanera pissusissamisoortutut isiginngilarput, kommunit ataasiakkaat innuttaasunut immikkoortitsinngitsumik suleriaaseqarnissaannik unioqqutitsisimanertut isigalugu.

Naggataatigut oqaatigerusunnarpoq siulittaasup allaganngorlugu nalunaarutaa taamatullu oqaluinnarluni nalunaarutaa pitsaalluinnartutut nalileratsigit.

Søren Alaufesen, eqimattaq 2:

(Kommunit Kangaatsiaq, Sisimiut, Maniitsoq)

Siulittaasup nalunaarutaa tusaatissatut tiguarput, imatulli oqaasertalerlugu:

Nunaqarfinni atuartitaaneq maluginiarneqartariaqarpoq tamatumani nunaqarfiit amerlavallaanngitsunik atuartullit eqqarsaatigalugit, soorlu qulit missaanni atuartuutillit. Aningaasartuutit millisarniarlugit ungasianiit atuartitaanerup misissuiffigineqarnissaa piumasaraarput.

Ilinniartitaanermut tunngatillugu, kommunit annertuumik ilinniartitaaneq pingaartittariaqarpaat. Kommunit piareersimaffigisariaqarpaat ilinniarfiusinnaasunik peqarnissaq.

Kissaatigaarput meeqqanik atonerluisarnerup akiorneqarnissaa siunertaralugu kommunit Namminersorerullutillu Oqartussat suleqatigiillutik pisariinnerusumik suleriaatsikkut pilersarusioqatigiinnissaat.

Piumasaraarputtaaq kommunit 2009-mi kattussuutinneqassappata KANUKOKA-p siunissaa pillugu siulersuisut ingerlariaqqinnissamut oqallisissiamik saqqummiussissasut aallartitat 2007-imi ataatsimiinnissaannut, tassani nalilersorneqassammat kommunit kattussuuppata KANUKOKA qanoq ingerlariaqqissanersoq.

Agnethe Davidsen, eqimattaq 3:

(Kommunit Nuuk, Paamiut, Ammassalik, Ittoqqortoormiit)

Nuannaarutigaaarput siulittaasup nalunaarutaani meeqqat ilaatigut angerlarsimaffiit avataanut inissinneqartariaqartut pillugit ilanngussisoqarmat. Utaqqisunut allattuiffik pisortaqarfiup kommunillu akornanni assortuussutigineqartoq pillugu isumaqatigaarput piaar-

tumik nalunaarsorneqartariaqartut, taamaalilluni kommuninit ersarissumik paasineqarsinnaassammatt nunatsinni meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartussat qasserpiaanersut.

Kommunit meeqqat inuusuttullu ilaqutariinnut paarititaasa nerisaqartinneqarnerannut, kaasarfimmiussaannut atisassarsiutissaannullu aningaasaliissutaasartut pillugit siulittaasuugallartup ilisimatitsinera tusaatissatut tiguarpur. Erseqqissaatitullu tigujumavarput KANUKOKA-p Ilaqutariinnermullu Pisortaqarfiup annertuumik suleqatigiilluarnissaat qanoq pisariaqartigisoq.

Gruppimiit nuannaarutigarpur siulittaasuugallartup kommunini annertuumik ajornartorsiuutaasoq, tassa meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlugaasarnerat, nalunaarummini ilanngullugu oqariartuuteqarfigimmagu. Gruppimi isumaqarpugut ajornartorsiut angeqisoq tamatta suleqatigiinnitsigut sapinngisamik anigorniartariaqarippur, ilaatigut kommunit qanimut tamakkuninnga nalaataqartut ikiuigasuarnermikkut misilittagaat atorluarneqarsinnaammata. Tamattami peqataaffigisariaqarparpur ajornartorsiutip tamatuma ammasumik oqaluserisarnissaa.

Aammattaaq nuannaarutiginnitsoorsinnaanngilarpur siulittaasuugallartup nalunaarummini meeqqat atuarfiat, taamatullu nunaqarfinni atuartitsineq, ersarissumik saqqummiummagu. Qinikkammi akisussaaffigaat meerartavut ilinniartitaanikkut assigiimmik periarfisaqartinniassallugit.

Gruppimi iluarisimaarparpur sulisoqarnermut akissaateqartitsineremullu tunngasut aammattaaq ilanngunneqarmata, tassani ersarissumik nalunaarutigineqarluni kommunini pikkorissunik sulisussaqaarniarnermi immikkut sulisussanik isumaqatigiissuteqartarneq atugaalerajuttuinnartoq. Tassuuna takuneqarsinnaavoq kommunini sulisut pitsaasumik aningaasarsiaqartinniarnerat qanoq ilungersunartigisoq.

Siulittaasuugallartup oqaaseqarnermini akileraartitsisarnermut tunngatillugu erseqqissaa-tigaa akileraaruserinikkut nutaamik 1. januaari 2007-imiit aaqqiiniarneq taamaallaat aaq-qissuussaanermik iluarsaaqqinnissap 2009-mi 2010-miluunniit inissinnissaata tungaanut atuutissasoq. Tamanna sulisuvut nalornisooqqasut eqqarsaatigalugit qanorpiaq paasineqassanersoq nassuiaqqarpur.

Siulittaasup nalunaarutaa tusaatissatut tiguarpur.

Kiista P. Isaksen, eqimattaq 4:

(Kommunit Ivittuut, Narsaq, Qaqortoq, Nanortalik)

Siullermik oqaatigerusupparpur eqimattami sulinitsinni uggorigatsigu Ivittuut Kommuni-ata ataatsimiinnermi matumani taamak pingaaruteqartigisumi oqallinnermilu peqataati-taqannginnera.

Siorna siulersuisunik qinersisoqarnerani ilaasortanngortut ilaasa peqquteqavissumik tunu-artariaqarsimanerat taammatuttaarlu sinniisussanik qinersisariaqalorneq eqimattami paa-silluarparpur. Tamannalu partiinit isumagineqartussaammatt annerusumik iserfiginagu ne-riiutigaarpur Kujataata immikkoortua aamma sinniisoqartitsilerumaartoq.

Siulittaasoq Lars Karl Jensen peqqissilluarnissaanik kissaallugu nakorsaniit ulloq 22. juuni 2006 sulilersinnaasutut nalunaarutigineqarsimammat taanna aallaavigalugu naat-sorsuutigaarput siulittaasutut sulinini ingerlateqqilerumaaraa, allatulli pisoqassagalarpat aallartitat ataatsimeeqittariaqassapput siulittaasussamik qinersillutik.

Kimik IT-mik eqqartuussisulersuussisariaqarsimanermut tunngasoq tusaatissatut tigul-lugu immikkut oqaaseqarfigissanngilarput. Makkuli eqqaarusuppavut:

- Namminersornerullutik Oqartussanut isumaqatiginninniartarnerit suliniutillu allat piaarnerusumik naammassineqartarnissaat kissaatigaarput.
- Eqqakkanik suujunnaarsitsisarnernut suliat pillugit piaartumik aningaasatigut Nammi-nersornerullutik Oqartussat suleqatigalugit aaqqiisoqarnissaa kissaatigaarput.
- Angajoqqaat meeqqaminnik sumiginnaasut sumiginnagaat ilanngullugit pitsaanerusu-mik sullineqartarnissaat eqqarsaatigalugu suliniutissat pillugit kommunit Namminersor-nerullutillu Oqartussat akornnganni annertunerusumik tapersersoqatigiittarnissaq kissaati-gaarput.
- Meeqqanik atuartitsinermut tunngatillugu kiisalu nunaqarfinni atuartut pillugit saqqummiunneqartut taperseratsigit naqissusissavarput.
- Sineriatsinni qatserisartut aningaasarsiaqarnerata inatsisitigut aaqqiivigineqarnissaa qi-lanaarivarput.
- Kommunerpasuit aningaasaqarniarnerat ilungersunartorsiorfiuvoq, tamatumali aaq-qikkiartorneqarnissaanut suliniuteqarniarnerit angusaqarfiunissaanut qilanaarpugut.
- Akit assigiikkunnaarnerata malitsigisaanik arlalitsigut suli aaqqiisoqarsimannginnera inuit isertitakinnerit eqqarsaatigalugit malunnarpoq. Taamaattumik kissaatigaarput Nam-minersornerullutik Oqartussat suleqatigalugit tamanna piaartumik aaqqiivigineqassasoq.

Siulittaasup nalunaarutaa taamatut oqaaseqarfigalugu tusaatissatut tiguarput.

Karl Lyberth:

Siulittaasup nalunaarutaata tusaatissatut tiguneqarnera nuannaarutiginerarparaa, imalu e-qikkaalluni:

- Akileraartitsisarnermut tunngasut eqiterneqarnissaat pillugu siulittaasup oqaasiinnarti-gut nalunaarutaani taaneqartumik eqimattaq 3-p nalornisooruteqarneranut tunngatil-lugu pineqartoq tassaasoq aaqqissuussaaneermik iluarsaaqqinnissap pilersaarutaasup atuutilernissaata tungaanut illoqarfinni sisamani qitiusumik ingerlatsiviusussani aaq-qiigallarnissaq.
- Namminersornerullutik Oqartussat kommuneqarfiillu kattuffiata akornanni eqaanne-rusumik pitsaanerusumillu suleqatigiittoqarnissaa kissaatigineqarpoq, tamannalu tu-naartaralugu suliniarumaarpugut.

- Nunaqarfinni atuarfeqarnerup, pingaartumik atuarfiit minnerusut eqqarsaatigalugit, immikkut ittumik iliuuseqarfigineqarnissaa aallartitanit kissaatigineqarpoq.
- Meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluisarneq eqqarsaatigalugu neriorsuutigissavarput sukkanerusumik pitsaanerusumillu ikiorsiisoqartarnissaa pillugu suliniuteqassagatta.
- Assigiimmik akeqartitsinerup atorunnaarsinneqarnerata sunniutai pillugit paasivara aaqqissuussineq nutaaq 2007-mi Inatsisartuni nalilersoqqinneqartussaasoq, taamaallilluni tamatuma oqaluusereqqinneqarnissaanut periarfissaqassalluni.

Agnethe Davidsen aamma Jess Svane:

Akileraartitsisarnerup eqiterneqarnissaanut tunngatillugu illoqarfinni qitiusumik ingerlatsiviusussani qanoq pisoqarnissaanik erseqqinnerusumik nassuiaaqqusipput, kingullertigut oqaaserineqartut ataatsimiinnerup matuma nalaani allaganngorlugit perusullugit.

Karl Lyberth:

Neriorsuivoq akileraartitsisarnerup eqiterneqarnissaanut tunngatillugu oqaaserisani allakkiannngorlugit agguanneqassasut (takuuk *ilanngussaq 2*).

Siulittaasup nalunaarutaa akuersissutigineqarpoq (tamanit).

Imm. 5: Kattuffiup 2005-imut naatsorsuutai

Martha Labansen, KANUKOKA-mi pisortaq:

Kisitsisit pingaernerit naatsorsuutit inerneriniittut kiisalu oqimaaqatigiissitsineq nas-suaateqarfigai.

Jess Svane, eqimattaq 1:

Naatsorsuutit akuersaarpai.

Søren Alaufesen, eqimattaq 2:

Naatsorsuutit akuersaarpai.

Ove Karl Berthelsen, eqimattaq 3:

Naatsorsuutit 425.000 kr.-ingajannik sinneqartooruteqarfiusut toqqissisimanartutut ingerlatsilluar-nermullu takussutissaasutut nalilerpai akuerineqarnissaallu inassutigalugu. Taamaattorli "immikkut ittumik isertitat" 1,7 mio. kr.-iusut suunersut paaserusuppai.

Aqqalukasik Kanuthsen, eqimattaq 4:

Naatsorsuutit akuersaarpai.

Martha Labansen, KANUKOKA-mi pisortaq:

Immikkut isertitat 1,7 mio. kr. Ove Karl Berthelsenip apeqqutigisai pillugit oqarpoq tassaasut illuutitoqqat tunineqartut siullersaata akii, ukiumut angusat saniatigut takutinneqartut.

2005-imut naatsorsuutit akuersissutigineqarput (tamanit).

Imm. 6: Kattuffiup 2006-imut missingersuusiai iluarsisat

Martha Labansen, KANUKOKA-mi pisortaq:

Aaqqissuussaannermik iluarsaaqqinnissamik piareersaatitut ataatsimiititaliornissamik suleqatigiissitaliornissanillu, taamalu taakkununga sullissisussamik KANUKOKA-p iluani allattoqarfiliornissamik, siulersuisut aalajangersimanerat innersuussutigalugu pisortap nassuiaatigaa 2006-imi kr. 475.000 ilassutissatut pisariaqartinneqartut.

Jess Svane, eqimattaq 1:

Aaqqissuussaannermik suliap KANUKOKA-mi sulisooreersut atorlugit ingerlanneqarsinnaanissaa ilimagisinnaagaluarlugu borgmesterit kommunaldirektørillu ataatsimiinneranni kissaatigineqartut tunngavigalugit immikkut aningaasaliissuteqarnissaq qinnutigineqarmat tamanna akuersaarpaa.

Søren Alaufesen, eqimattaq 2:

Immikkut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaat akuersaarpaa, sulisullu suliassatik aallartissinnaanngoraat oqaatigalugu.

Ove Karl Berthelsen, eqimattaq 3:

Missingersuusiat iluarsisat akuersaarpai aaqqissuussaannermut nutaamut ikaarsaariar-nissami pingaarutilimmi kommuneqarfiit kattuffiat nukissaqartariaqarmat.

Aqqalukasik Kanuthsen, eqimattaq 4:

Missingersuusiat iluarsisat akuersaarpai.

2006-imut missingersuutit iluarsissutaat akuersissutigineqarpoq (tamanit).

Imm. 7: Kattuffiup 2007-imut missingersusui

Martha Labansen, KANUKOKA-mi pisortaq:

Missingersuutini kisitsisit pingaarnernik saqqummiussivoq. Missingersuutit taakku mallugit ilaasortat akiliutaasigut isertitassat kr. 11.436.000-ussapput, tassani pisarnertut 3 procentit ilanngunneqarlutik iluarsiiissutitut.

Jess Svane, eqimattaq 1:

Missingersuutit akuersaarpai, ilaasortalli akiliutaasa 3 procentinik qaffanneqarnissaat paasisaqarfiginerorusullugu.

Søren Alaufesen, eqimattaq 2:

Missingersuutit akuersaarpai.

Ove Karl Berthelsen, eqimattaq 3:

Missingersuutit akuersaarpai, taamaattorli ilaasortat akiliutaannik aalajangersaasarnermut tunngasut kingusinnerusukkulluunniit nassuiarneqarsinnaanerarlugit.

Aqqalukasik Kanuthsen, eqimattaq 4:

Missingersuutit akuersaarpai.

Karl Lyberth:

Oqaatigaa ilaasortat akiliutaasa ukiumut 3 procentinik qaffanneqartarnerat aallartitat ataatsimiineranni ukiualuit matuma siorna ileqqulersimasoq akit akissarsiallu qaffakki-artornerannut iluarsiiissutitut aaqqiissutigineqartarluni.

2007-imut missingersuutit akuersissutigineqarput (tamanit).

Imm. 8: Siulersuisuni ilaasortassamik sinniisussanillu qinersineq

---

Karl Lyberth:

Ullormut oqaluuserisassamut matumunnga atatillugu Kattuffiup siulittaasuata Lars Karl Jensenip napparsimanerminut atatillugu peqannginneranut tunngasumik siulersuisut ilisimatitsissuteqarnissartik kissaatigaat.

Lars Karl Jensen 24. marsi 2006 napparsimalerpoq maannamuugallartorlu 5. juuni 2006 tikillugu napparsimasussatut nalunaarutigineqarluni. Ataasinngormat Ilulissiarnissara si-oqqutitsiarlugu Lars Karl Jensen ataatsimeeqatigaara, Lars Karl Jensenillu nalunaarfigaanga 22. juuni 2006 tikillugu napparsimanini pissutigalugu sulinnigikkallassalluni, tamatumalu kingorna KANUKOKA-mi siulittaasutut sulinerminik aallartitseqqinnissani naatsorsuutigalugu.

Taamaattumik siulersuisut aalajangiuppaat siulittaasup peqannginnerata nalaani siulittaasup tullia siulleq siulittaasutut inissisimagallassasoq, maannamuugallartorlu 22. juuni 2006 tikillugu.

Malittarisassatsinni § 6, imm. 8 naapertorlugu aalajangersagaavoq, siulittaasoq sivisuumik sulisinnaanngikkallassappat siulittaasup tullia siulleq siulittaasuugallassasoq, aallartitat ataatsimiinneranni siulersuisut piumasaqarnerisigut siulittaasumik nutaamik qinersisinnaalernissaq tikillugu.

Malittarisassani § 6, imm 11 naapertorlugu sivisuumik sulisinnaanngikkallarnek siulersuisut isumaqartippaat sulisinnaanngikkallarnek piffissamik sivikinnerpaamik qaammatinik 3-nik sivisussuseqartussatut naatsorsuutigineqarsinnaasassasoq.

Siulittaasup sulinerminik 22. juuni 2006 aallarteqqinnissamik naatsorsuutigisaqarnera innersuussutigalugu, pissutsit atuuttut tunngavigalugit siulersuisut kissaatigaat, siulittaasup sulinerminik aallarteqqinnissaa utaqqimaarneqassasoq.

Naatsorsuutigisalli akimorlugit 24. marsi 2006-imiit qaammatit pingasut qaangiunnerini siulittaasoq suli napparsimasimassappat, naatsorsuutigineqartariaqarpoq siulersuisut § 6, imm 8 naapertorlugu aalajangeraat, aallartitat ataatsimiinneranni siulittaasumik nutaamik qinersisinnaalernissaq tikillugu siulittaasup tullia siulleq siulittaasumut taartaagallassasoq. Pisariaqarpat tamanna pisinnaavoq aallartitat immikkut ittumik ataatsimiinneranni.

2005-imi aallartitat ataatsimiinneranni siulersuisunut ilaasortanik taakkualu namminnek sinniisussaannik qinersisoqarpoq. Malittarisassanili § 6, imm. 3 aamma imm. 9 naapertorlugit siulersuisunut ilaasortat Inatsisartunut, Naalakkersuisunut Folketingimulluunniit ilaasortaasinnaanngillat, soorlu aamma qinigaaffiup nalaani kommunalbestyrelsimut ilaasortaajunnaartut siulersuisunit ilaasortaajunnaartartut, namminnerlu sinniisuminnit taarserneqartarlutik, taanna qinigaasinnaagaangat.

Malittarisassani § 6, imm. 9 naapertorlugu aallartitat qinersisinnaasut, siulersuisunut ilaasortamik sinniisussamillu qinersisuusimasut siulersuisunut ilaasortamik nutaamik sinniisussamillu toqqaasussaapput.

Taamaattumik Agnethe Davidsen-imut Inatsisartunut ilaasortanngortumut taartissamik siulersuisunut ilaasortamik nutaamik taassumunngalu sinniisussamik qinersisoqassaaq. Pineqartut Siumumit toqqarneqassapput.

Aammattaaq Lars Karl Jensenip sinniisussaa Inatsisartunut qinigaavoq, taamaattumik sinniisussamik nutaamik qinersisoqassaaq. Pineqartoq Siumumit toqqarneqassaaq.

Knud Kristiansenip sinniisussaa Kristian Jeremiassen Inatsisartunut ilaasortanngorsimavoq, taamaattumik sinniisussaaq nutaaq toqqarneqassaaq. Pineqartoq Atassumit toqqarneqassaaq.

Naggataagut uannut sinniisussamik qinersisoqassaaq, aallartitat kingullermik ataatsimiinnerisa kingorna aamma uanga siulersuisunut ilaasortanngorama. Pineqartoq Siumumit toqqarneqassaaq.

Ataatsimiinnermik aqutsisoq:

Toqqaanernik ukuninnga nalunaaruteqartitsivoq:

Siulersuisut

Siulersuisunut ilaasortaq nutaaq: **Kiista P. Isaksen** – taassuma sinniisussaa: **Apollo Mathiassen**.

Lars Karl Jensenip sinniisussaa: **Jess Svane**.

Karl Lyberthip sinniisussaa: **Annassi K. Karolussen**.

Knud Kristiansenip sinniisussaa: **Nikolaj Jeremiassen**.

Aaqqissuussaanermik iluarsaaqqinnissaaq pillugu immikkut ittumik ataatsimiititaliaq

Siumut: **Søren Lyberth** aamma **Kristine Raahauge**

Inuit Ataqtigiit: **Lars Sørensen**

Atassut: **Jens Immanuelson**

Lene Knüppel:

Demokraatit sinnerlugit siunnersuutigaa Demokraatit aamma Kattuseqatigiit Partiiat aaqqissuussaanermik iluarsaaqqinnissaaq pillugu ataatsimiititaliami pilersinneqartussami borgmesterillu sisamat peqataaffigisassaanni sinniisoqartinneqassasut, soorlu alaatsinaatutut – tamatuminngalu KANUKOKA-p siulersuisui ippassaaq qinnuigisimanerarpai.

Siunnersuutiminut tunngaviginerarpaa Aaqqissuussaaniemik iluarsaaqqinnissap Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut pingaaruteqarnera taamaattumillu innuttaasut akornanni qajannaatsumik tunngaveqarnissaa, taamatuttaarlu naalakkersuinikkut sapinngisamik atituumik tunngaveqarnissaa.

Demokraatit partiitut allatulli suliami tamatumani peqataarusuttorujussuupput, aamma KANUKOKA aqqutigalugu. Neriuppunga partiit tamarmik aaqqissuussaaniemik iluarsaaqqinnerup ingerlaqqinnissaani peqataatinneqarnissaat siulersuisut periarfissaqartissagaat.

Karl Lyberth:

Lene Knüppelip allagaa tigusimanerarpaa neriorsuutigalugulu oqaluuserineqassasoq.

Imm. 9: Aaqqissuussaaneermik iluarsaaqqinniarneq

Karl Lyberth, siulittaasuugallartoq:

Oqallisissiamik imaattumik saqqummiussivoq:

Aaqqissuussaaneermik iluarsaaqqinniarneq Aaqqissuussaaneermut Isumalioqatigiissitat isumaliutissiissutaannik Inatsisartut oqaluuserinninnerata kingorna

Naluneqanngitsutuut Aaqqissuussaaneermut Isumalioqatigiissitat "Pisortat suliassaqarfii-nik aaqqissuusseqqinnissaq pillugu isumaliutissiissutaat" Inatsisartuni maajip ulluisa qu-lingiluaanni oqaluuserineqarpoq – qujanartumillu Inatsisartut sumut sammisumik ingerla-riaqqittoqarnissaanik erseqqissumik isummerneratigut aamma uagut kommunit tungaan-niit akunnattuunganata ingerlariaqqissinnaanngorpugut.

Inatsisartut isumaliutissiissummi inassutigineqartunut tunngaviusumik isummernertik u-kiamut ataatsimiinnissaminni ataatsimiittarnissaminnilu tulliuttuni malittareqqittartussaa-vaat inatsisiliornerit aalajangigassallu pisariaqartut assigiinngitsut eqqarsaatigalugit.

Inatsisartut isumaliutissiissut tunngavigalugu oqallinneranni maluginiakkavut pingaarute-qartut pingasunngorlugit taasinnaavakka:

- Suliassaqarfiit nammagassallu Namminersornerullutik Oqartussanit kommuninut nuun-neqarnissaannik siunnersuutigineqartut amerlanerpaatigut apeqquserneqaratik isumaqati-gineqarput.
- Kommuninik kattussuinissaq amerlanerussuteqarluartunit siunniunneqarsimavoq, pin-gaartinneqarlunili tamanna maanna kommuniusut kattukkumaartussat paaseqatigiilluarne-ratigut pissasoq.
- Aaqqissuusseqqinnerup qanoq piffissalersorneqarnissaanik isumaliutissiissummi siunner-suutigineqartoq apeqquserneqanngilaq.

Suliassaqarfinnik kommuninut nussuinissaq aaqqissuusseqqinnissallu qanoq piffissaler-sugaanissaanut tunngatillugu Inatsisartuni ilaasortat ilaasa pingaartillugu taavaat suliassa-nik kommuninut nussuinerup ataatsikkorsuaq pinnginnissaa – tamannali aamma isumali-utissiissummi eqqumaffigineqareersoq paasinarpoq.

Inatsisartuni ataasiakkaatigut qanoq oqaaseqartoqarsimanera maanna oqaluttuarissan-ngilara – eqikkaanerli qanoq isummertoqarsimaneranik naatsumik takussutissiisoq pap-pialanut agguanneqarsimasunut ilaasoq innersuussutigissavara.

Aammami aaqqissuussaaneq pillugu isummat sianigisariaqartitallu assigiinngitsut saq-qummiussuunneqareersimalerput, suunerallu ilisimallualereerparput. Taamaattumik ma-anna saqqummiussininni Inatsisartut tunngaviusutigut isummereerneranni killiffik aallaa-vigalugu qanoq aammalu suut tunngavigalugit ingerlaqqittariaqarnerput sammilaarusup-para.

Ukiup matuma aallartinneraniit kommunini ataasiakkaani iliuuseqartarnertigut minnerunngitsumillu marsip aallartilaarnerani borgmesterit kommunaldirektørillu ataatsimiinneratigut aaqqissuussaaneq pillugu suliniarnermi kommunit siuttunngorput, tassa piareersaasiornikkut suleriaasissatigullu timitaliinialeramik. Isuma qarluinnarpungalu kommunit tamatumani siuttunngorsimanertik piffissami aggersumi attatiinnarniartariaqaraat – allannguutissat inuiaqatigiit ingerlaasiannut taama pingaaruteqartigisut aallaqqaataaniit naggataanut sunniuteqarfigisariaqaratsigit, sunniuteqarnissamullu periarfissaq nunami oqartussaasunit tunniunneqarsimasoq iluatigalugu atorluartariaqaratsigu inuiaqatigiit inuuffigisatta kiffartuunneqarneranni ajunnginnerpaasusaaq anguniarlugu.

Tassa kommunit taakkualu kattuffiata tungaannit ajornanngippat siulliulluni iliuuseqartarnissaq pingaaruteqarpoq, taamaalilluta qitiusumiit qulaatiinnarluta aaqqiissuteqartoqartarnissaa pinaveersimatinniassagatsigu.

Kommuneqarfiit kattuffiata upernaq manna iliuuseriniagaa – piareersaleriigaalu – tassaavoq kattuffiup malittarisassaani paragraf 10 naapertorlugu ataatsimiititaliamik immikkut ittumik pilersitsinissaq, tassani ilaasortaassallutik borgmesterit sisamat kattuffiullu siulersuisui. Tamanna aamma siulittaasup allakkatigut nalunaarutaani eqqaaneqarpoq.

Tamatuma saniatigut atorfillit suleqatigiissitat, tassa kommunaldirektør it sisamat kattuffiup pisortaanit siulersugaasut, pilersinneqareerput. Aamma suliasaqarfiit aalajangersimasut pillugit qulaajaallutillu piareersaasussanik suleqatigiissitanik arlalinnik pilersitsisoqassamaarpoq. Kattuffiullu allattoqarfiani immikkoortortaliortoqassaaq aaqqissuusseqqinnissaq pillugu suliniutinut tamakkununga tamanut kiffartuussisussamik.

KANUKOKA-p siulersuisuisa katitigaanerit d'Hondt-ip periaasianik taaneqartartoq tunngavigalugu naatsorsuinikkut pisimavoq, tassa kommunalbestyrelsini qanoq ilaasortaataqartigineq tunngavigalugu. Kaammattuutigaarput immikkut ittumik ataatsimiititaliami ilaasortaasussat borgmesterit sisamat periaaseq taannattaq atorlugu katiterneqassasut. Taamalu naatsorsuinerit takutippaat Siumumeersut marluk, Inuit Ataqatigiinneersoq ataaseq Atassummeersorlu ataaseq ilaasortassatut toqqarneqassasut.

Taamaattumik parteeqatigiikkuutaat qinnuigissavavut borgmesterit ilaasortaatitassatik maanna aallartitat ataatsimiinneranni toqqaqullugit, sulinissaat aallartissinnaaniassamat.

Inatsisartut aaqqissuussaaneq pillugu oqallinneranni taaneqartut ilaat immikkut eqqaasariaqartippara – tassa "ikaarsaariarnermi ataatsimiititalianik" isumaliutissiissummi taaneqartunut tunngasoq. Inatsisartuni oqallittut ilaannit ataatsimiititaliat taamaattut saqitsaanernik pilersitsiinnassasutut pisariaqanngitsutulluunniit taaneqarput, ilaasa ataatsimiititaliat taakkua sivikinnerusumik atuunnissaat kissaatigalugu.

Isummamik ineriikkamik tamatumuuna saqqummiussiniannikkaluarlunga ataatsimiititaliassatut siunnersuutigineqarsimasut taakkua taama isummerfigineqarnerat paatsuungatit-sinnaamat suliap ingerlaqqinnissaani eqqarsaatigisassamik oqaaseqarfigilaarusuppara.

"Ikaarsaariarnermi ataatsimiititalianik" isumaliutissiissummi taaneqartut tassaapput kommunini nutaani kommunalbestyrelsiulersussat, 2007-imi ukiakkut qinerneqartussatut,

2008-mi januaarip aallaqqaataaniit ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliatut atuutilersussatut kiisalu 2009-imi maajip aallaqqaataaniit kommunalbestyrelsitut atuutilivissussatut siunnersuutigineqartut.

Ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliat taakkua suliassaraat kommuniulersussanik nutaanik piareersaanissaq. Paasisakkalu naapertorlugit ataatsimiititaliat taakkua arlalinnik sulias-saqassapput kommunit nutaat aallartilluarnissaannut pingaaruteqarumaartussanik.

Ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliat atuunnerminni makkuninnga isumagisassaqaassapput:

1. Kommunit nutaat **aqutsinermut malittarisassaannik** aalajangersaanissaq.
2. Kommunalbestyrelsip nutaap **suleriaasissaannik** aalajangersaanissaq.
3. Kommunimi nutaami **2009-mut missingersuutinik** aalajangersaanissaq.
4. Kommunimut nutaamut **kukkunersiuisussamik** immikkut paasisimasalimmik pissarsinissaq.
5. Kommunip nutaap **karseqarnikkut naatsorsuuseriveqarnikkullu** aaqqissuunneqarnissaanut malittarisassiornissaq.
6. Kommunip nutaap **kukkunersiorneqartarneranut malittarisassiornissaq.**
7. Kommunip nutaap **allaffissornikkut aaqqissugaanissaannik** aalajangersaanissaq, tamatumani aamma eqqarsaatigalugit sulisunik atorfinitsitsinerit soraarsitsinerilluunniit.
8. Kommunip nutaap pilersinneqarnissaanut **piareersaatinik allanik** aalajangersaanerit.

Paasisakka naapertorlugit taamatut kommunalbestyrelsip pioreersup saniatigut ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliat atuunnerat sivikinaagassaangilaq aalajangersariigassat assigi-inngitsut eqqarsaatigalugit – illua'tungaatigulli aamma soorunami sivisuallaamik atuunnissaat naleqquttuunaviangilaq.

Qularinngilarali ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliaqarnissamut tungasoq piffissami aggersumi isumatuunik aaqqiivigineqarsinnaassasoq – tassami suliami maanna aallartinneqalersumi siunertaq pingaarneq kusanartorlu tassaavoq inuiaqatigiit ingerlatsinikkut aaqqissugaanerata ullutsinnut naleqqussarlugu pitsanngorsarneqarnissaa atorluananerusunngortinneqarnissaalu. Siunertarlu tamanna anguniarlugu iliutsivut tamatta naleqqussarutsigit akornutissavut ikinnerussapput.

Immitsinummi aperilaariarta: – Pisortat suliassa qarfiinik aaqqissuusseqqinniarneq maanna eqqartugarpud kommuninut ajorpa? Uanga akissaanga: – Naamik, ajunngilaq! Kommuninut innuttaasunullu iluaqutaassaaq.

Tamatumanimi pineqanngilaq sumiuuneq sumiuunnginnerluunniit. Pineqartoq tassaavoq innuttaasunik sullissinerup pitsanngorsarneqarnissaa eqaallisarneqarnissaallu.

Tamatumani pineqanngilaq immikkut kommuniunissaq kommuniunnginnissarlunniit. Pineqartoq tassaavoq oqartussaaffiit suliassa qarfiillu nunap immikkoortuinut nuunneqarnissaa – pissaaneqarnerusunik kommuneqalernissaq. Tamannaavoq innuttaasut qangali kissaatigisarsimasaat nilliaatigisarsimasaallu. Aamma kissaatiginaqaaq nunatsinni inuiaqatigiit aningaasaataannik isumatusaannerusumik ineriartortitsinermut samminerusumik atuilernissaq, allaffissornermut atuivallaarunnaarluta. Maanna tamatuma tungaanut piviusumik alloriarnissamut periarfissaqalerpugut, nuna tamakkerlugu oqartussaasunit tamatumunnga suleqatiserineqarpugut – periarfissaq tamanna atorluarniartigu.

Piffissalersuineq Inatsisartuni akuerineqartoq naapertorlugu ukiup matuma naanissaata tungaanut periarfissaqarpugut nammineq piumassuseq isumatusaarnerlu tunngavigalugit kattuteqatissanik isumaqatiginninniarnissamut – periarfissaq tamanna atorluarniartigu.

Kommuneqarnerup oqaluttuarisaanera misissuiffigilaaraanni paasinarpoq qanoq oqartussaassuseqartigineq – imaappoq isumalimmik taaguutaannaanngitsumik oqartussaaneq – sumiiffinni naalackersuinerup aqqissuussaanerani apeqqutaatilluinnarneqartarsimasoq. Soorlu KANUKOKA-p ukiunik 25-liineranut atatillugu atuakkiami issuarneqarpoq 1972-imi folketingip nunatsinni "nammagassanik suliassanillu agguataarinissamut ataatsimiititaliaata" siulittaasua ima oqarsimasoq: "Qularinngilara suliassat kommunalbestyrelsit sa-pissanngikkaat, taakkumi danskisulli pikkoritsigigamik, kisianni tassa tamanna takkorliutissallugu periarfissaqarsimangillat."

Tassa oqaluttuarisaaneq. Kisianni oqaluttuarisaanermi pisimasut oqaaserineqarsimasullu ullutsinni pisunut sanilliullugit ilisarnartoqarsinnaasarput quiatsannarsinnaasunik. Maanna kommunit oqaluttuarisaanermi immikkut malunnaateqartussamik periarfissaqalerput suliassanik nutaanik annertuunillu tigusinissaminut.

Taama oqaaseqarlunga aqutissiuusserpalaartumik isumalluartumillu oqallinnissamik kajumissaarivunga. Naggasiutigalugulu eqqarsaatissiissutitut issualaarusuppara taallior-torsuup Henrik Lundip taalliaa ilaatigut ima oqaasertaqartoq:

*"Silarput unigani ingerlagami
malersorlugu pinianningsuni
nukillaarutaalerumaarpoq!"*

Aaqqissuussaaneq pillugu oqallisissiap oqallisigineqarnera

Jens Madsen, eqimattaq 1:

(Kommunit Qaanaaq, Upernavik, Ummannaq, Ilulissat, Qasigiannuit, Aasiaat, Qeqertarsuaq)

Oqallisissiaq nal. ak. pingasuni oqallisigaarput, annertunerusumilli isumaqatigiissuteqanngilagut saqqummiutassatsinnik.

Ilaasa isumaliutissiissummi piffissalersuineq maleqqissaarlugu aaqqissuusaanermik iluarsaaqqinnissaq kissaatigaat, ilaat kinguartitserusupput.

Taamaattorli iluarsaaqqinnissap KANUKOKA-mi immikkut ittumik ataatsimiititaliornikkut suleqatigiissitaliornikkullu qulaajarneqarnissaa tapersorsorparput. Taamatullu aamma kommunit avannaamioqatigiit suleqatigiinniarnarata qanorluunniit iluseqaralurluni ingerlanneqaannarnissaa kommunillu ilaasa kattukkusullutik isumaqatigiinniale-reersimanerat tapersorsorpavut.

Barnabas Larsen, eqimattaq 2:
(Kommunit Kangaatsiaq, Sisimiut, Maniitsoq)

Iluarsaaqqinnissap ukiumik ataatsimik marlunnilluunniit kinguartinneqarnissaa kissaatigaarput. Tassami iluarsaaqqinnerup kingunerisinnaasai ilisimangisat annertuginarsinnaapput, soorlu ilinniartitaanikkut, isumaginninnikkut, sulisorisatigut aningaasalersuinerullu tungaatigut.

Suliassat ilaat sivisuumik ingerlatassaapput, inunnillu eqquisussaammata peqqissaarus-sassaallutillu misissoqqissaarneqarnissaat kissaatigaarput.

Tamatumunnga ilanngullugu KANUKOKA piumasaqarfigissavarput kommunit tamar-mik naatsorsueriaasiat tunngavigalugu nuna tamakkerlugu naatsorsuusioqqullugu – asser-suutitut illut nutaanngissusiat, inuit qanoq isertitaqartiginerat kommuninilu aalisarnikkut isertittakkat assigiinngiaartut qulaajarlugit ilisimaneqaleqqullugit. Taamaalillutik kom-munerujussuanngornermi kattuttussat suleqatigiittussalluunniit assigiaarnerusumik ta-kussutissaqarlutik innuttatik sullissinnaaniassammatigut.

Akilerartitsisarnerup akiliisitsiniartarnerullu qitiusumit aquneqalernissaat isumaqati-ginngilluinnarparput. Tamannami kommunerujussuanngornermi ilaatigut kiffaanngissu-siaassaaq. Maannakkut kommunit akileraarutitigut isertitassaminnik aalajangiiniartarput, tamannalu kommunalpolitikeriulluni toqqissisimanartuuvoq.

Kissaatigaarputtaaq nunaqarfimmiut politikkikkut qinikkaminnik saaffissaqarlutillu sin-niisooqartarnissaat – ullumikkornit allaanerusumik, taamaattorli akisussaassusiligaasunik.

Isumalioqatigiissitap innersuussutaatut ikaarsaariarnermi kommunalbestyrelsit marluk ataatsikkut sulilersinnaanerat orniginartinnigilarput, isumaqaratta maannakkut kommunal-bestyrelsiusut suleriaasissanik siunnersuusiorsinnaasut, tamakkulu suliarineqarsinnaasut kommunit kattunnissaminnik suleqatigiinnissaminnilluunniit oqaloqatigiittarnerat aqqu-tigalugu.

Sipaarutissarpasuit eqqartorneqartut annertunerpaamik nunaqarfinnit aallerfiusussaap-put. Taamatut sipaaruteqarniarnermi allaffissornerujussuup annikillisarneqarnissaa tun-ngaviatigut isumaqatigilluinnarparput. Unali perusungilarput: Inunnik sullitatsinnik ar-tukkiinissaq.

Sipaarutissat ilagilluinnagaat eqqartorneqartariaqartoq tassaavoq Inatsisartunut ilaasortat ikilisinneqarsinnaanerat. Kommunerujussuimmi pilerpata Inatsisartuni suliassat ilaatigut ikilissapput, taamalu Inatsisartunut ilaasortat soorlu qulinik ikilisuugutsigit 20 mio. kr. missaat sipaarutigineqarsinnaagaluarpud.

Naggataatigut oqaatigissavarput kommunit suleqatigiinnissaat kattussuunnissaalluunniit tunngaviatigut isumaqatigilluinnaratsigu, taamaattorli periaasissat assigiinngitsut eqqar-torneqarneranni isumaqatiginningsigit.

Daniel Pivât, eqimattaq 3:

(Kommunit Nuuk, Paamiut, Ammassalik, Ittoqqortoormiit)

Siulittaasuugallartup saqqummiussaa ataatsimut isigalugu isumaqatigaarput.

Taamaattorli nunatsinni isorarteqisumi silap qanoq ittarnera apeqqutaalluni isorliunerusut imaaliillaannaq tikinneqarsinnaasannigitsut eqqaaneqannginnerat maluginiarparput ajuusaarutigalugulu.

Nunatta Tunuani kommuneqarfiit suleqatigiinnikkut aqut atorlugu immikkut pineqarnisartik kaammattuutigaat. Kulturikkut oqaatsitigullu kommuneqarfiit taakku immikkoo-ruteqarput, isumaqarpungalu tamatuma ataqqineqarnissaa pingaartuusooq. Assersuutigineqarsinnaapput nannunniartarnej pillugu aalajangersakkat Kitaani atuuttut januaarip aallaqqaataani Tunumi atuutilersut Tunumiut akuerisinnaanngisaat, Tunumiut kulturiat ase-rorneqarmat.

Kiista P. Isaksen, eqimattaq 4:

(Kommunit Ivittuut, Narsaq, Qaqortoq, Nanortalik)

Kommunit aaqqissuuteqqinneqarnissaat pillugu oqaatigiumasat amerlagaluaqisut makku saqqummiukkusuppavut:

Kujataani Kommunit peqatigiiffeqarpugut ingerlalluartumik, tassani ilaasortaallutik Nanortalik, Qaqortoq Narsarluni, uggoraarpulli Ivittuut Kommunitat ersarissumik nalunaaruteqangimmat qanoq piniarnerluni, nunap immikkoortua isigalugu tulluarnerpaagaluarpat Kujataanut inissinneqarnissaa.

Kujataani Kommunit peqatigiiffiat ukiumut arlaleriarluni ataatsimiittarpoq, amerlanerpaamilli ukiumut sisamariarluni. Tamatuma saniatigut isumasioqatigiinnernik assigiinngitsunik ingerlatsisarniarluta aalajangersimavugut, assersuutigalugu ukiarmi decembarimi inuutissarsiornej pillugu ingerlatsivugut peqataasunit tamanit iluarisimaarneqaqisumik.

Suleqatigiissutissat pillugit ataatsimiititaliat atorfilittatik peqatigalugit naapeqatigiittalerput, teknikkeqarnermut tunngassuteqartut naapissutaareerlutik tullinnguullutillu meeqqanut kultureqarnermullu tunngasut.

Tamatumani kissaatigineqarpoq pisortat suliassaataat tamanut iluaqutaanerpaasusaaq siunertaralugu agguanneqarpata pituttortumik allatulluunniit suleqatigiilernikkut tamatta angusaqarnissarput.

Ilisimatitsissutigineqartariaqarpoq isumalioqatigiissitami inassutigineqartut piareersimaf-figigatsigit. Kissaatigaarputtaaq Namminersornerullutik Oqartussaniit kommunit suli-assenik nuussuinermini akisussaaffiit nuunneqartussat aningaasartuutissat eqqarsaatigalugit ataqatigiissumik suliarineqartarnissaat.

Taamaattorli suliassat nammagassallu agguataarneqarnerat eqqarsaatigalugu makku taasariaqartippavut:

Siullermik eqqaarusupparput Nuummi borgmesterit kommunaldirektørillu ataatsimiinnerminni oqariartuutaat qulaajaaqqusinerallu taperseratsigit.

- Peqqissaaneq angerlarsimaffinnillu napparsimasunik isumaginninneq misissorluarneqartariaqarpoq,
- Kalaallit Nunaanni sumiluunniit napparsimavinni innuttaasut isumagineqarsinnaasariaqarput, kommunimi sumi najugaarneq apeqqutaatinnagu,
- Perorsaanikkut siunnersuisarfiup PPR-ip kommuninut tunniunneqarnissaa misissorneqarluartariaqarpoq,
- Kollegiat efterskolillu qitiusumit oqartussaaffiguarneqartariaqarput,
- Atuarfiit illutaannik tunniussineq aatsaat pisariaqarpoq iluarsaassinermi kinguleruttoorutit iluarsineqareepata,
- Kommunit aqqissuuteqqinneqarnissaat pillugu oqallinnermi Inatsisartut, KANUKOKA-p, kommunalbestyrelsit borgmesterillu apeqqutigisartagaasa akissuteqarfigineqarnissaannut piffissanngorpoq, isumaliutissiisummi naammassisaqarluarnerunissamik sipaaruteqarnissamillu naatsorsuinerit anguniakkallu piaartumik nalilersorneqartariaqarmata.
- Kujataani kommunini Namminersornerullutillu Oqartussani atorfilittat suleqatigiillutik infrastrukturi pillugu suliaasaq aallartisarpaat, neriuutigarpullu tamanna pitsaasumik Kujataata ineriartorneranut kinguneqassasoq,

Ilisimatitsissutigissavarput Kujataani kommunit marluk siunnerfigimmassuk pituttortumik suleqatigiinnissaq, kommunip ataatsip kattunnissaq siunnerfigalugu.

Naggasiutigalugu oqaatigerusupparput suliaq taamak pingaartigisoq illoqarfinni nunaqarfinnilu innuttaasut peqatigilluinnarlugit oqallinneq ammasumik ingerlanneqassasoq kissaatigatsigu.

Karl Lyberth:

Paasinarpoq aqqissuusseqqinnissaq kommunillu kattussuunnissaat amerlanerit isumaqatigigaat, suleqatigiinnissamillu oqaluttut naggataatigit kattunnissaq isumaliutigalugu.

Apeqqutit pingaaruteqartut arlallit qulaajarneqarnissaat kissaatigineqarpoq, aammalumi KANUKOKA naalakkersuisullu tamannarpiaq siunertaralugu suleqatigiissitaliorniarput.

Maluginiarpara nunaqarfinni qinikkanik sinnisoqartuarnissaq kissaatigineqartoq – tamatumunngalu naapertuuttumik aamma suliniuteqassaagut. Taamatuttaaq maluginiarpara Namminersornerullutik Oqartussaniit akisussaaffinnik kommuninut nussuisoqarnissaata kingunerisaanik aamma Namminersornerullutik Oqartussani qinikkat ikililerneqarnissaat pissusissamisuussasutut isigineqartoq.

Suliaq pingaartoq tamakkiisumik aallartissaaq. KANUKOKA-milu suliasarput pingaartoq tassaassaaq taamatut aqqissuussinermik iluarsaaqqinnermi kommunini sulisut innuttaasullu sullinneqartut ajornerusumik atugaqalinnginnissaat.

Augusta Salling, Qeqertarsuaq:

Siulittaasuugallartoq oqarmat kommunit amerlanerit kattussuunnissaq isumaqatigigaat, oqaatigissavara paasigakku kommunit ikinnerpaamik qulit pittuttortumik suleqatigiinnisamik kissaateqartut. Aamma kissaatigineqarpoq tamanna aaqqissuussinerimi inissaqartinneqartariaqartoq, KANUKOKA-llu suleriaqqinnissamini tamanna naatsorsuutigisariaqarpaa.

Jess Svane, Qasigiannguit:

Oqaluttup kingulliup ippassaq gruppitsinni ilisimatippaatigut namminneq kommuniminni qanoq iliorusunerminnik, tamannalu ataqqiumavarput. Kisianni Aasiaat, Ilulissat, Uummannaq, Upernavik, Qaanaaq ilaatigullu aamma Pituffik peqatigalugit oqallinneq anner-toorujussuarmik ingerlapparput, allaat "suliffeqarfissuaq" ilusilikannereersimallutigu. Pilersaarpugut oqaloqatigiinnerit aggustimi nanginniarlugit, immaqaluunniit kingusippallaarpoq.

Ove Karl Berthelsen, Nuuk:

Inuit Ataqatigiinniit ilisimatitsissutigissavarput kattussuunnissamik siunnerfiup tamakkii-sumik suleqataaffiginissaanut piareersimagatta, aammalu nalornissutit assigiinngitsut naapittarumaakkavut unamminartutut pissanganartutullu isigiumagatsigit. Taamaattumik qaanniortut kinguaavisa naleqqamut nutaamut ersinatik ingerlaqqinnissaat kaammattuutigissavarput.

Johanne H. Nielsen, Qaanaaq:

Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu kommuninik kattussuineq siunertaasariaqarpoq, siullermilli suleqatigiinnissaq aallunneqartariaqarluni. Eqqaasitsissutigerusuppara iluarsaaqqinnerup aallartinnissaanut ukiumik ataatsimik kinguartitsinissaq borgmesterit marsimi ataatsimiinnerminni piumasarisimammasuk.

Kiista P. Isaksen, Narsaq:

Kujataani isummerpugut kattussuinnissaq kisiat pinnagu aammali pittuttortumik suleqatigiinnermut periarfissat nalilersukkanut ilaasariaqartut.

Johanne Olsen, Ilulissat:

Paasiuminaatsippara ukiumik ataatsimik marlunnilluunniit kinguartitserusunneq. Naalakkersuisut maanna kommuninut neqerooruteqarput naaggaarneqarsinnaanngitsumik, taannalu atorluarniartariaqarpoq. Kinguarsarneqaruni innuttaasunik eqquinissaa sakkortunerussavaoq – soorlumi aamma "Atuarfitalak" kinguartiteqattaarnagu siusinnerusukkat aallartissimasariaqaralaripput.

Kristian Lennert, Sisimiut:

Aaqqissuusaanermut Isumalioqatigiissitat kattussuinissaq kisiat periarfissaatippaat. Taamaattumik aamma sulii ukioq ataaseq marlulluunniit paasissutissiilluarnissamut piffis-saqarfigisariaqarput, tassami pipallalluni sulineq katagaatitsisarmat pipallakkutta katata-vut amerlavallaassaqqimmata. Kattussuunnissap decembarip tungaanut kommunit akor-nanni aalajangerniarnissaa sivikippallaassaqaq.

Lene Knüppel, Nuuk:

Aaqqissuusaanermik iluarsaaqqinnissaq aammalu nunaqarfinni aqutsisoqarnerup ato-runnaarsinneqarnissaa Demokraatit tapersersorpaat. Taamaattorli iliuusissat kingune-risassaannik naatsorsuilluartoqarnissaa kissaatigaarput.

Aqqalukasik Kanuthsen, Qaqortoq:

Qaqortumi borgmesteriusimasup Henrik Lundiugaluup eqqarsaatigisarsimavaa Kujataata killeqarfilersugaanani ataatsimoortumik aqunneqarnissaa. Nuannerpoq maanna tamanna siunniunneqarmat. Aaqqissuusaanermillu iluarsaaqqinnikkut taamaalilluta namminiili-vinnissamut aqut atulissavarput.

Søren Alaufesen, Sisimiut:

Aaqqissuusseqqinnissami aningaasatigut maannamut qulaajarneqanngitsut qulaajarneqa-rallartariaqarput. Decembarip tungaanut aalajangerniarnissaa sivikippallaarpoq. Iluar-saaqqinnermi allaffissornikkut sipaartoqarnissaa takusinnaanngilara, ullumikkummi kom-munini sulisut ulapiinnaq angummanniarsarereermata.

Annassi K. Karolussen, Nanortalik:

Iluarsaaqqinnissap kattussuinerullu kingunerisassai pillugit kisitsisinik erseqqissunik kattuffitsinnit sulii pissarsisimanngilavut. Taamaattumillu aamma piumassuseq tunnga-vigalugu piareersarluakkamik pituttortumik suleqatigiissinnaaneq periarfissaatittaria-qarpoq.

Jens Madsen, Ilulissat:

Aporfissavut eqqartortuaannassagutsigit nangaagaluttuinnassaagut. Suna tamaat aaq-qereerlugu kattussuussinnaanngilavut. Piareersartariaqarpugut kinguartitsinissaq taak-kartorunnaarlugu.

Augusta Salling, Qeqertarsuaq:

Akisussaaffinnik suliassanillu kommunini tiguserusuppugut. Kisianni kattussuukkutta aatsaat suliassanik tigusitinniarneqarpugut. Suleqatigiinnissaq alloriarfigeqqaarusunneqarpoq, tamanna kattuffiup isiginngitsuusaassanngilluinnarpaa.

Agnethe Davidsen, Nuuk:

Kattussuinissaq Nuummi isumaqatigaarput. Sunali tamarmi pujattumik ingerlasinnaanngilaq. Borgmesteriujunnaarnissarput imaluunniit kommunalbestyrelsimut ilaasortaajunnaarnissarput eqqarsaatigissanngilluinnarparput – innuttaasut sulinneqarnerat pingaarnaruvoq. Nalorninanngilluinnartumik isummertariaqarpugut, kattussuunnissaq aammalu kinguartitsinissaq allaat maani aallartitat ataatsimiinneranni taasissutigisariaqaraluarlutigit.

Jess Svane, Qasigiannuit:

Qasigiannuani kommunalbestyrelse tamarmiusoq aaqqissuusseqqinnissamut piffissaliusamut isumaqataavoq. Nunaqarfimmiortavut aperigatsigit sioqqutingajappaatigulluunniit isumaqataallutik. Tusarniaaqqeqattaartuarneq isumaqatigiinngisitsiinnassaaq. Allatulli isumallit ataqqivakka.

Augusta Salling, Qeqertarsuaq:

Kattutinngikkaluarluni suleqatigiinnissaq kissaatigigakku innuttakka tunuliaqutaraakka. Taasisitsisoqassappat ataatsimiinneq unitsikkallartariaqassaaq.

Johanne Olsen, Ilulissat:

Ilulissani kommunalbestyrelse tamarmiusoq kattussuunnissamut tamatumunngalu piffissalersuinermut isumaqataapput – aamma innuttaasunit taamatut tusartinneqartarpugut. Partiikkuutaat nal. ak. affaani ataatsimiilaartariaqaraluarput.

Vilhelm Kristiansen, Upernavik:

Kommuneqarfimmi Upernavimmi nakimaalluinnarput isumaqaratta suleqatigiinneq kinguarsarnagu aallartittariaqaripput. Paasissutissat pereerpavut, utaqqisaqattaannata aallartittariaqarpugut.

Karl Lyberth:

Eqikkaalluni oqarpoq aaqqissuusaanermik iluarsaaqqinnissaq aallartitanit paatsuugassanngitsumik isumaqatigineqartoq tamannalu siunniullugu sulisoqartariaqartoq – aaqqis-

suusseqqinnissaq nunatsinni pisariaqarmat. Aamma amerlanerussuteqarluartut naggataatigut kattunnissaq siunniuppaat.

Kisianni siulittaasuugallartutut aallartitat ataqqigakkit pituttortumik suleqatigiinnissamik oqaluttut eqqarsaatigalugit ataatsimiititaliami KANUKOKA-p ataani pilersinneqartumi naalackersuisullu pilersinniagaanni apeqqut taanna pinngitsoornani sammineqartariaqartippara. Taamaalilluta aamma aallartitat ikittunnguilluunniit kissaataat pimoorullugu oqalligissavarput.

Aamma aallartitat ilaasa kissaatigaat sivilunerusumik piffissalernerneqarnissartik – taamatullu aamma kissaatigisaq taanna ataatsimiititaliani pineqartuni sammineqartariaqarpoq.

Isumaqarpunga taasinissaq pisariaqassanngitsoq siunniussaq erseqqimmat.

Naggataatigut oqaannassaanga uagut KANUKOKA-mi siulersuisut qilanaartugut suliamik ingerlatsinissatsinnut – aamma nalunngilara KANUKOKA-mi sulisut tamatumunnga qilanaartut.

Ataatsimiinnermik aqutsisoq:

Allamik oqaaseqartoqarniannngimmat, aammalu imm. 10-mi, "Tamalaat"-ni, saqqummiussassaqartoqannngimmat ataatsimiinnermik naggasiivoq.

ILANNGUSSAT

KANUKOKA-mut aallartitat 2006-imi
ataatsimiinnerannit imaqarniliamut

Ilanngussaq 1: Naalakkersuisut siulittaasuata Hans Enoksenip oqalugiaataa

Ilanngussaq 2: Akileraartarnerup qitiusumiit ingerlanneqalernissaanut atatillugu
siulittaasup nalunaarutaata itisilernera

Asasakka Aallartitat,

Siullermik KANUKOKA-p Aallartitaasa ukiumoortumik ataatsimeersuarnissaannut peqataaqueqarnera Naalakkersuisut sinnerlugit qujassutigaaara. Kommunit Aallartitaasa ataatsimeersuarneranni peqataanissara nuannaarutigaaara tamatsinnullu pissarsiffiusumik oqallittoqarnissaa qilanaaralugu.

Ataatsimeersuarnissamut najoqqutassami allassimavoq ukioq manna Aallartitat ataatsimeersuarnissaanni pisortat ingerlataasa tamarmiusut iluarsartuutseqqinnissaannik suliaq massakkut ingerlanneqartoq annertuumik sammineqassasoq. Taamaattumik qulequtaq taanna pillugu saqqummiussaqaarniarpunga.

Pisortat ingerlataasa iluarsartuutseqqinnissaat kommuninut annertuumik attuumassuteqarpoq. Ingerlaannarlu oqaatigilara kommunit iluarsartuutseqqinnissaat kommunit arlallit kattunnissaannik siunnersuutitalik kisimi pineqanngimmat. Aaqqissuussaanagerup iluarsartuutseqqinnissaa kommunit kattunnissaat pillugu siunnersuummik ilaqartussaavoq, iluarsartuutseqqinnerli aamma Namminersornerullutik Oqartussanut, kommuninut innuttaasunullu pisarialinnik annertuumik pingaarutilinnik siunnersuutinik ilaqassaaq isummersorfissanik ersarissumillu oqallissutigalugit ingerlanneqassasoq kissaatigaara.

Sapaatip akunneraluunniit ataaseq sulii qaanngiutinngilaq iluarsartuutseqqinnissaaq pillugu Naalakkersuisut nassuiaataat Inatsisartunit oqaluuserineqarmat. Taamaattumik Aallartitat ataatsimeersuurtut siullerpaajussapput iluarsartuutseqqinnissap Inatsisartunit oqaluuserineqarnerata kinguinnguaqut Naalakkersuisut oqariartuutaannik saqqummiussivigineqartut.

Erseqqissumik oqaatigissavara pisortat ingerlataasa iluarsartuutseqqinnissaannik kissaateqarneq nutaajunngimmat aamma ilisimaneqarluarmat. Eqqarsaatimmi iluarsartuutseqqinnissamik siunnersuutip Naalakkersuisut saqqummiussaannut tunuliaqutaasut ilissinit kommuninit pisuupput. Kommunit ukiuni kingullerni arlalinngortuni pisuni amerlasuuni oqaatigisareerpaat kommunit aaqqissuussaanagerat 1970'kkunneersoq pisoqalisooq. Kommunit piviusumik suna tamaat tikillugu iluarsartuutseqqinnissaata aamma pisariaqalersippaa Namminersornerullutik Oqartussani aaqqissuussaanagerup aammalu Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu akornanni suliat agguataarnerata allannguuteqartinnissaat. Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut 2003-mi ukiakkut Aaqqissuussa-

aneq pillugu Isumalioqatigiissitamik pilersitsipput sinniisuutitat pingasut KANUKOKA-mit toqqarneqarlutik sinniisuutitalu marluk Naalakkersuisunit toqqarneqarlutik.

Aamma Aaqqissuussaanermut Isumalioqatigiissitamit nassuiaat siulleq tunngavigalugu Naalakkersuisut 2004-mi ukiakkut periusissat pingaernerit marluk aalajangiuppaat:

1. Namminersornerullutik Oqartussat taamaallaat tunngaviatigut inatsisiliornermik suliassat ki-siisa kommuninillu nakkutilliineq akisussaaffigissavaat, taamaattumillu kommunit tunngaviatigut pisortat ingerlatsinikkut suliassat isumagissallugit.
2. Tamatuma kingunerisaanik kommunit anginerusunngorlugit kattunneqassapput suliassat isumagineqarnerat pitsaasooqqullugu.

Aaqqissuussaanermut Isumalioqatigiissitat innersuussutaasa ilai isumaqataaffigineqarsinnaapput ilaalu aamma isumaqatigineqaratik. Aammalumi ataatsimut isigalugu Inatsisartunit akuersaarnartinneqarpoq Aaqqissuussaanermut Isumalioqatigiissitat ukiuni kingullerni marlunni iluarsartuusseqqinnissap oqaluserinerani nunami maani innuttaasut peqataatinnissaanik anguniagaqarneq iluatsiffsusoq. Tamanna pivoq innuttaasut ataatsimiittittarneratigut aamma kommunalbestyrelsit kommunalbestyrelsinillu sinniisuutitat ataatsimeeqatigisarnerisigut. Kommunit aamma pappiaqqatigut atortunik nassitsivigineqarput taamaattumillu namminneq periarfissaqarlutik innuttaasut ataatsimiittittarnissaannut kommunillumi amerlanerit taamaaliortareerput.

Inatsisartuni partiit tamarmik iluarsartuusseqqinnissap ingerlateqqinnissaani ilusilersueqataanissartik akuersaarpaat. Maanna Naalakkersuisut suliassanik arlalinnik suliaqarnertik ilaatigut ingerlateqqissavaat.

Suliassap ingerlateqqinnerani suliassat immikkoortunut arfineq-pingasunut makkununga tunngasut oqaatigissavakka:

1. Suliap ingerlateqqinnissaanut piffissaliussassatut pilersaarut
2. Suliassat sorliit kommuninut agguanneqassappat suliassallu sorliit qitiusumit isumagineqassappat
3. Kommuninngortussat qanoq annertussuseqassappat sorliillu kattunneqassappat
4. Kattussuunnissamut Ataatsimiititaliap qanoq ilillugu qulakkiissavaa kommunit nutaat 2009-mi majip aallaqqaataaniit sulilernissaat

5. Nunaqarfinni illoqarfinnilu innuttaasut oqartussaaqataanerat annertusarneqassaaq ilanngulugu nunaqarfinni aqutsisut atuisut siulersuisuunik ilaqalersinnissaannik siunnersuut
6. IT-ikkut aaqqissuussinikkut periaatsit pilersinneqassapput innuttaasut pitsaanerusumik sullinneqarnissaat siunertaralugu aammalu kommunit Namminersornerullutillu Oqartussat akornanni attaveqaqatigiinneq nukittorsarneqassaaq
7. Aaqqissuussaannerup iluarsartuutseqqinneranut atatillugu saniatigut paasiniagassat kingunerisassanillu naatsorsuinissaq pillugit kissaateqarneq
8. Iluarsartuuseqqinnerup ingerlateqqinnissaani Naalakkersuisut kommunillu naalakkersuinikkut suleqatigiinnissaat

Naalakkersuisut junip aallaqqaataa tikitsinnagu aalajangiiffigisassatut siunnersuusiussapput kingorna ukioq manna Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinnissaanni aalajangiinissaq siunertaralugu kommunit tusarniaassutigineqartussamik. Siunnersuut ilaatigut piffissaliussassanut pilersaarummik imaqassaaq kommunit annertussusissaat, iluarsartuuseqqinnermik suliaqarnerup piffissanut killilersornissaanik, kattussuunnermi ataatsimiititaliassanik, innuttaasut oqartussaaqataanerata nukittorsarnissaanik pisortallu IT-ikkut aaqqissuussinikkut periaasissaat pillugit Inatsisartut 2006-imi ukiakkut ataatsimiinneranni aalajangiiffigineqartussanik.

Kommunit ukioq manna decemberip 31-at tikitsinnagu sorliit kattuteqatiginiarnerlugit Naalakkersuisunut ilisimatitsissuteqassapput. 2007-mi januar – februarip qaammataanni kommunit kattunnissaannut siunnersuutit sukumiisut pillugit tusarniaaffigineqassapput, Inatsisartut 2007-mi upernaakkut ataatsimiinnissaanni akuersissutigisassatut Naalakkersuisut siunnersuuteqartussaammata.

2008-mi upernaakkut ataatsimiinnermi nunaqarfinni illoqarfinnilu innuttaasut oqartussaaqaanerisa nukittorsarnissaannut periarfissat pillugit misissuineq saqqummiunneqassaaq. Naalakkersuisut nalilerumaarpaat najukkani ingerlatsinikkut suliassanut aalajangiisarnernullu innuttaasut ilanngutitinnissaannut saniatigut suliniutissat arlaqarnerusut aallartinneqassanersut.

Akileraartarnikkut suliassat akiliisitsiniartarnernilu suliassat siunissami qitisumiit isumagineqartalernissaat pillugu Inatsisartut aalajangiinerisigut suliassat Naalakkersuisut aallarereerpaat. Inatsisartut tunngaviatigut isumaqataaffigaat ingerlatsinikkut suliassat amerlanerpaat kommuninit pitsaanerusumik suliarineqarsinnaasut. Kommunit Namminersornerullutillu Oqartussat akornanni suliassat agguataarnissaat pillugu qulaajaaneq annertuumik suli ingerlanneqarpoq. Naalakkersuisut na-

lilerpaat pisortat ingerlataasa tamarmik iluarsartuutseqqinnissaannut atugassarititaasussat pilertortumik aalajangiiffiginissaannut naalakkersuinikkut siamasissumik piomassuseqartoqartoq.

Suliassat ilaat 2009-mi majip aallaqqaataata kingorna kommunini isumagisassatut piaartumik tunniunneqarsinnaapput suliassallu sinneri 2009-miit 2013-ip tungaanut ingerlanerani tunniunneqarsinnaassallutik. Suliassat ataasiakkaat kommuninut tunniussuunneqassapput sukumiisumik aalajangiinissamut tunngavissiaq Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu suleqatigiillutik suliariisaat tunngavigalugu.

Kommunit amerlasuunik annertuunillu suliassinneqartussaapput ilaatigut kommunini sanaartorneq tamarmi, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit, innarluutilinnut tunngasut ingerlatsinermilu suliassat allat amerlasuut. Taamaattumik Naalakkersuisut nalilerpaat qulakkiissallugu pisariaqarluinnartoq kommuninngorumaartut imatut angissuseqassasut suliassat sulianik ilisimasaqarluartunik pitsaasumillu suliarineqartarnissaat.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut siunnersuutigilersaarpaat Inatsisartut ukiamut ataatsimiinnissaminni aalajangiunneqassasoq nuna siunissami sisamanik angisuunik kommuneqassasoq kommunini tamani ikinnerpaamik 8.000-inik innuttaasoqassalluni kattunnissamullu sumiiffiit naapertorlugit sinerissami sumi inissisimaneq periarfissaassalluni. Siunnersuut 2006-imi junip qaammataani tusarniaassutigineqassaaq.

Kommunit sorliit kattutissanersut Naalakkersuisut aatsaat aalajangersimasumik isummerfigissavaat kommunit kingusinnerpaamik 31. december 2006-imi kissaatigisatik Naalakkersuisunut nassiuppattigik. Inatsisartut 2007-imi upernaakkut ataatsimiinneranni kommunit sorliit imminnut kattutissanersut inaarutaasumik aalajangiiffigineqassapput.

Aaqjissuussaanermut Isumalioqatigiissitap siunnersuutigaa 1. januar 2008-miit ikaarsaariarnermut ataatsimiititaliaq pilersinneqassasoq qaammatini 15-ini sulissalluni kommunalbestyrelsitooqqat ingerlaqatigalugit kommunit nutaat 1. maj 2009-miit piaartumik sulilersinnaaqullugit. Naalakkersuisut siunnersuutigissavaat massakut kommunalbestyrelsiusut kattunnissamut ataatsimiititalianik pilersitsissaat tamatumunngalu tunngatillugu 2007-imi upernaakkut ataatsimiinnermi inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussaqaassallutik.

Aalajangiffigisassatut siunnersuut 2006-mi ukiakkut Inatsisartuni ataatsimiinnermi oqaluuserineqartussa q malillugu Naalakkersuisut suliasseqqinneqassapput nunaqarfinni aqutsisut suliasaqarfii-
nut ilassutissatut pisinnaatitaanerit nukittorsarnissaannut periarfissat misissornissaannut innut-
taasullu najukkani ingerlatsinermut suliasanut peqataalernissaat. Ullumikkut inatsisinik atuuttunik
tunngatillugu periarfissat misissorneqartut nalilerneqassapput inatsisillu maannakkut atuuttut sania-
tigut nutaanik inatsisiliorluni suliniuteqartoqartariaqanersoq nalilerneqassalluni. Misissuinissaq ta-
anna naammassineqariissaaq kingusinnerpaamik 2008-imi upernaakkut Inatsisartuni ataatsimiinnis-
samut.

Naalakkersuisut pisariaqartutut isigaat tamanna erseqqinnerusumik misissorneqassasoq ullumikkut
nunaqarfiusuni innuttaasut oqartussaaqataanerata kisimi pineqanngimmat aammali illoqarfinni ataa-
siakkaani innuttaasut oqartussaaqataanerata nukittorsarnissaa pineqarluni. Tassami angisuutut
kommuninngorumaartussat ullumikkut nunaqarfiusut saniatigut ullumikkut kommunini illoqarfiit
aamma kalluarneqartussaapput taakkunanilu innuttaasut oqartussaaqataanerata aamma qulakkeerne-
qassallunilu nukittorsarneqassaaq. Taamatuttaaq kommunimi najugaqarfinni assigiinngitsuniit sin-
niisut kommunalbestyrelsinngorumaartuni ilaasortaanissaat qularnaarumallugu kommunini qiner-
sisarnermi maleruagassat naleqqussarneqassanersut Naalakkersuisut nalilersorniarpaat.

Inatsisartut oqaluuserinninneratigut aamma oqaatigineqarsinnaavoq partiit tamarmik kissaatigim-
massuk pisortat ataatsimoorussamik IT-ikkut aaqqissuussinikkut periaasiisaata pilersinniarneqarne-
ra salliutinneqassasoq. Kissaatigineqarpoq siunissami IT-ikkut periaasissat kommunit killeqarfi
akimorlugit aammalu Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu akornanni eqaatsumik attave-
qaqatigiissinnaasariaqartut. Ataatsimoorussamik IT-ikkut aallaaveqarnissaq, ataatsimoorussamik
IT-ikkut periaaseqartoqassasoq, ataatsimoorussamik ingerlatsinikkut ingerlatseqatigiiffeqassasoq
aammalu periaatsinik nutaanik ataatsimoorussamik ineriartortitsisoqartassasoq matumani pineqar-
poq.

IT-ikkut aaqqissuussinikkut periaatsinik suliaqarnissaq pingaaruteqarluinnarpoq taamaattumillu
suliassaq taanna Naalakkersuisut piaartumik aallartissavaat. Naalakkersuisut sulissutiginiarpaat tas-
sunga atugassanik siunissami Aningaasanut Inatsisissani illuartitsisoqartassasoq susassa qarfillu ta-
anna pingaaruteqartoq kommuninut oqaloqatiginnissutigineqassasoq.

Inatsisartuni partiinit arlalinniit kissaatigineqarpoq susassa qarfinni arlalinni kingunissat pillugit anertunerusumik naatsorsuisoqarnissaa. Kissaatigineqartoq tamanna tupaallannangilaq Aaqqissuusaanermut Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissummini uparuarmagu susassa qarfinni arlalinni 2013 tikillugu qulaajagassatut suliaasat annertuut pisussaammata.

Tamanna Naalakkersuisut tamakkiisumik eqqumaffigivaat taamaattumillu siunissami aningaasanut inatsisissani ilaatigut suliamut tamatumunnga illuartitsisoqartassalluni. Aammattaaq Namminersornerullutik Oqartussani pisorta qarfiit pineqartut taakkununnga aningaasaliissutaasut iluanni suliamut tamatumunnga isumalluutissanik illuartitsisarnissaat piumasarineqassaaq.

Erseqqissaatigeqqissavarali pisariaqarmat iluarsartuusseqqinnermik suliami sunik tamanik kingunissat pillugit aalajangiisoqannginnerani naatsorsueqqaartarnissaq utaqqissunneqarsinnaanngimmat iluarsartuusseqqinnermi suliamut atugassarititassat killissaasa aalajangersunnginneranni.

Naalakkersuisut isumaqartuarput kommunit kommunillu kattuffiat KANUKOKA suliap ingerlaqqinnerani ilaatinneqassasut. Piffissami qaninnerpaami KANUKOKA attaveqarfiginiarpara inuiaqatigiinni suliaasat annertuut inuiaqatigiinnilu pisariaqartinneqartut pillugu naalakkersuinikkut akuttunngitsunik oqaloqatigiinnikkut isumasioqatigiittarnissat siunertaralugu.

Naggasiutigalugu sulilluarnissassinnik kissaakkumavassi. Maanna kommunalbestyrelsit, nuna qarfinni aqutsisut Inatsisartullu iluarsartuusseqqinerup ingerlateqqillugu suliarinissaa aalajangertus-sanngorpaat. Isumaqarpunga kikkut tamarmik isumaqataaffigissagaat pisortat aaqqissuusaanerat massakkut allanngortinneqassammat allannguutissallu taakku pisariaqarnera qaangerlugu kinguarsaqqinneqartariaqaanngitsut. Iluarsartuusseqqinneq namminiilernissap tungaanut sulinermut pisariaqavissumut ilaavoq. Suliap ingerlateqqinnissaa pillugu tamassinnut oqaloqatiginnissutigissallugu qilanaarpunga.

Qujanaq

Akilerartarnerup qitiusumiit ingerlanneqalernissaanut atatillugu siulittaasup nalunaarutaata itisilernerá.

Akilerartarnermut Pisortaqarfik naapertorlugu Nuummi, Sisimiuni, Ilulissani Qaqortumilu akilerartarnermut allaffinnik nunap immikkoortuini pilersitsisoqassaaq. Illoqarfiit sinnerini ataasiakkaanut isumaqatigiissuteqartoqassaaq, kommunit tamarmiullutik sullissigasuarsinnaasunik saaffiginnittarfeqanngimmata. Ataasiakkaanut isumaqatigiissutit kommunimut, najukkami allakkerisarfimmut aningaaserivimmulluunniit isumaqatigiissutaasinnaapput. Akilerartarnermullu Pisortaqarfimmut pingaarnerpaaq tassaavoq innuttaasut akilerarutitut akiluteqassagunik, nammineerluni nalunaarsuutitut tunniussaqaqassagunik il.il. tamarmiullutik saaffiginniffissaqaqarnissaat.

Siulittaasup nalunaarutaani allassimammata aaqqiissutissaq taanna aaqqiissutaagallartuusoq, taava tamatumunnga pissutaavoq Akilerartarnermut Pisortaqarfik nalunaarmat, qitiusumik sulissivinnut nutaanut aaqqiissuussaannermit iluarsartuusseqqinnerup kingorna pilersinneqartussaasunut suliassaq inissinneqarumaartoq. Iluarsartuusseqqinnermut isumalioqatigiissitat kaammattuutaat naapertorlugu innuttaasunik sullissinnermut attuumassuteqartut tamarmik ataatsimut katersuuffeqartinneqartariaqartut, taamaasilluni innuttaasut ataasiakkaat pisortanut tunngasunik saaffiginnissuteqassagunik ataasiinnarmik saaffiginniffissaqartariaqartut. Pisortanut saaffiginniffissaasut sapinngisamik pisariinnerpaatinneqarnissaat KANUKOKA-p siulersuisuisa isumaqatigaat.

Uddybning af formandens beretning vedr. skattecentraliseringen

Ifølge Skattedirektoratet vil der blive etableret regionsskattecentre i Nuuk, Sisimiut, Ilulissat og Qaqortoq. I de øvrige byer vil man indgå individuelle aftaler, da ikke alle kommuner har kvikskrænker. De individuelle aftaler kan være med kommunen, men kunne også være med det lokale posthus eller banken. Det vigtigste er for Skattedirektoratet at alle borger har et sted de kan henvende sig når de skal foretage skatteindbetalinger, aflevere selvangivelse mv.

Når der i formandens beretning står, at denne løsning er midlertidig, så skyldes det at Skattedirektoratet har meddelt, at opgaven vil blive placeret i de nye servicecentre, når disse bliver oprettet efter strukturreformen. Ifølge Strukturudvalget anbefalinger, bør samtlige borgerrelaterede serviceopgaver samles et sted, så den enkelte borger kun har et sted de skal henvende sig om alle offentlige anliggender. KANUKOKA's bestyrelse er enige i at adgangen til offentlige bør gøres så simpel som muligt.